21 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1994 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ # 244 (747)

Ազգ

Azg armenian daily

Ինը հարյուր միլիոն սովյալ աշխարհում

ՄԱԿ-ին առընթեր սննդամթերքի եւ գյուղատնտեսության կազմակերպությունը հայտարարել է, որ աշխարհում սովյալների թիվը գնալով ավելանում է, ինչը կարող է վտանգավոր կացության ստեղծել: Կազմակերպության տվյալներով, աշխարհի ողջ բնակչությունից ինը հարյուր միլիոնը սովահարներ են: Հռոմում կազմակերպված հերթական նստաշրջանում կազմակերպության ներկայացուցիչը հայտարարել է, որ Հասարակածային Աֆրիկայում սովյալների համար ճգնաժամային իրավիճակ է ստեղծվել: Բացի աֆրիկյան երկրներից սննդամթերքի պակաս է նկատվում նաեւ Աֆղանստանում, Լաոսում, Իրաքում, Վրաստանում, Ադրբեջանում, Տաջիկստանում, նաեւ Հայաստանում:

ՓԱՍՏ

ԱՆՁՆԻԿԱՐՔ

Չեչնիայի դեպքերը Ռուսաստանի ներքաղաքական պայքարի հետեւանքն են

Հայ վերլուծաբանները Ռուսաստանի հարավում նկատում են խաղաղական հուժկու առանցք

ԵՐԵՒԱՆ, 20 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐՔ: Չեչնիայի իրադարձությունները Ռուսաստանի ներքաղաքական պայքարի, այդ թվում ուժային նախարարությունների ղեկավար պաշտոնների համար մղվող պայքարի բարձրակետն են: Այս հետեւությանն են հանգել Հայաստանի ազգային եւ ռազմավարական հետազոտությունների կենտրոնի փորձագետները: Վերլուծաբանների կարծիքով, Ռուսաստանը բավական անճարակ եւ մինչեւ վերջ չկշռադատված կերպով խաղացել է «իշխանության քարտը»: Դրա լավագույն հաստատումն այն է, որ ռազմական գործողությունը սահմանափակվեց միայն Չեչնիայով, իսկ հաղթական հետեւանքներն արդեն զիջվում են Հյուսիսային Կովկասի փաստորեն բոլոր ժողովուրդներին: Մասնագետների կարծիքով, այժմ առավել նպաստավոր պայմաններ են ստեղծվել հակառուսական հուժկու խաղաղական առանցքի ստեղծման համար, որը կարող է խոչընդոտ դառնալ նախկին ԽՍՀՄ հարավային շրջաններում Ռուսաստանի աշխարհաքաղաքական դիրքերի վերականգնման ճանապարհին: Փաստորեն կարող է ստեղծվել աֆղանական տիպի եւս մեկ հակառուսական ճակատ, որը կլլանի երկրի մարդկային ու նյութական ռեսուրսները: Արդեն այսօր ակնհայտ է, որ, օրինակ, Ադրբեջանը Չեչնիայի հակամարտությունը համարում է շրջանում իր դիրքերը վերջնականապես վերականգնելու Ռուսաստանի լուրջ հույս: Բացառված չէ, որ հաջորդ խաղը դառնա «անհնազանդ» Ադրբեջանի սանձահարումը Կասպից ծովի նավթի եւ ԱՊՀ ընդհանուր սահմանների պաշտպանության հարցերում: Դրանով իսկ հիմնազուրկ չեն Ռուսաստանի այն երկյուղները, որ հենց Ադրբեջանը կդառնա գլխավոր տարանցիկ երկիր, որի տարածքով ռազմաֆինանսական սնուցում կստանա Հյուսիսային Կովկասի անջատականությունը:

Փակվել է Վայք-Երեւան երթուղին

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Երեկ գիշեր եւ այսօր առավոտյան հանրապետությունում տեղացած առատ ձյան հետեւանքով փակվել է Վայք-Երեւան ավտոճանապարհը: ՀՀ տրանսպորտի եւ հաղորդակցության նախարարությունից ստացված տեղեկությամբ, ընդհատվել է կապը նաեւ Վայքի շրջանի եւ գյուղերի միջեւ: Ներկայումս ձյունամաքրիչները վերացնելու են կապը վերականգնելու աշխատանքներ են տարվում:

Երեւանում խոստացված հսկողություն

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Արդեն երկրորդ օրն է մայրաքաղաքում ՆԳՆ ճանապարհային եւ երեւանյան հետախուզական վարչությունները համատեղ իրականացնում են ճանապարհատրանսպորտային միջոցների խստացված հսկողություն: Մայրաքաղաքի կենտրոնական գոտին բոլոր ճանապարհները վերահսկվում են ՆԳ նախարարության աշխատակիցների կողմից: Ստուգման են ենթարկվում տրանսպորտային գրեթե բոլոր միջոցները: Մեկնաբանելով երեւույթը ՆԳ նախարարության լրատվական վարչությունից տեղեկացրել են, որ դա ՆԳՆ-ի կողմից պարբերաբար իրականացվող հերթական միջոցառումն է, որի նպատակն է ամրորինել զենքի ապօրինումը, վարորդական փաստաթղթերի ստուգումը, ինչպես նաեւ գողացված մեքենաների հայտնաբերումը:

ԵՐԵՎԱՆ

Ռաֆայել Ղազարյան. «Մենք կշարունակենք Համբարձում Գալստյանի գործը»

«Ղարաբաղ» կոմիտեի նախկին անդամը բաղձից հասարակության պատվիրանում

Երեկ, դեկտեմբերի 20-ին, Երեւանի [illegible]

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑ

Ալիեւ-Տեր-Պետրոսյան բանակցությունները կկայանան, թերեւս, Ալմա Աթայում

ԵԱՀԽ գործող նախագահ, Հունգարիայի արտգործնախարար Լասլո Կովաչը մինչեւ օրս սպասում չի ընդունել Ռուսաստանի ԱԳՆ հատուկ հանձնարարությունների դեսպան Վլադիմիր Կազիմիրովին Մինսկի խմբի համանախագահի պաշտոնում նշանակելու մասին:

Այդ մասին ANS գործակալությունը հայտնելով, սույն դիվանագետը նշել, որ Բուդապեշտի գագաթաժողովի որոշումներին համապատասխան այդ հարցը քննարկվել է ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի նախագահ Անդերս Բյորների հետ իր խորհրդակցության ժամանակ: Մոսկվայի ավելի քան 3-ժամյա բանակցության ընթացքում քննարկվել է հայ-ադրբեջանական դիմակայության կողմերի հետ սույն եւ ավելի համանախագահների համատեղ աշխատանքը: Բացի դրանից, ԵԱՀԽ ղեկավարությունը պետք է քննարկման առնի Մինսկի խմբի սույնպես կոչված ռուսական նախագահության ստեղծման Մոսկվայի առաջարկությունը: Առաջիկայում սույն եւ ավելի բարձրաստիճան դիվանագետների խորհրդակցությունները կկայանան վեն Ստոկհոլմում:

Ինչպես հայտնի դարձավ դիվանագիտական աղբյուրներից, Ալմա Աթայում ԱՊՀ պետությունների ղեկավարների գեկեմբերյան համաժողովի ժամանակ սույն դիվանագետների միջնորդությամբ նախատեսված են Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների բանակցությունները:

Միաժամանակ, Ադրբեջանի արտաքին հարաբերությունների նախարարության Վաֆա Գուլուզադեն AYNA-Press գործակալության թղթակցին հայտնել է, որ ավելի դիվանագետ Անդերս Բյորների, որ պատրաստվում է այցելել Բաքու, մասին է քննարկել հակամարտության գոտում ԵԱՀԽ «պաշտպանիչ ներկայացուցիչներ» տեղակայման հարցը, որի վերաբերյալ պատրաստակամությունը ծնաց է [illegible] Մինսկի խմբի վերջին նիստում: Դեսպանների ներկայությունը Մինսկի խմբի ղեկավարությունը հնարավոր է օգտագործել եւ օրենքով կարգին առանց հակամարտության տարածաշրջանից: Բյորների այցի [illegible] ասնակցից հետո Լյուրի [illegible]: Միաժամանակ Մինսկի [illegible] բանակցությունները հնարավոր [illegible] Ադրբեջանի եւ Հայաստանի ներկայացուցիչների մասնակցությամբ: Վ. Գուլուզադեն հայտնել է, որ նախկինում նույնպես պետք է դառնա միմիայն Վլադիմիր Կազիմիրովի [illegible]: «Հատուկ հանձնարարությունների դեսպան Վլադիմիր Կազիմիրովի կողմից ակնկալվող Ռուսաստանի միջնորդական առավելության շուրջ, ինչը, իր հերթին, հակամարտության կողմերի միջեւ խաղաղական համաձայնության կնքման հնարավորություն կտա: «Հատուկ հանձնարարությունների դեսպան Վլադիմիր Կազիմիրովը կարծում է, որ 70 տոկոսով արդեն ցանկալի է ռուսական, եւ Բաքվում ծանոթ է ամենամեծ դեր Մինսկի խմբի նախագահ Լյուրին ու Շատրին առաջարկելու: Կառավարության միջազգային [illegible] [illegible] Լեռնային Ղարաբաղի [illegible]: Ադրբեջանի հարցը կկայանան միայն Ալմա Աթայում բոլոր սառուցների ստացվելուց հետո:

ՏՏ

ԳՐՈԶՆԻ

Ռուսլան Մաղիեւ. «Չեչնիայի հակամարտությունը կավարտվի մի քանի օր հետո»

ՆԱԼՉԻԿ, 20 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԲԻԱ ՍՆԱՐՔ: «Ամենաուշը մեկ շաբաթ, գուցեեւ նույնիսկ երեք օր հետո Չեչնիայի հակամարտությունը կլուծվի, եւ դաշնային ստորաբաժանումները դուրս կբերվեն Չեչնիայի տարածքից», — հայտարարել է Չեչնիայի խորհրդարանի նախագահ Ռուսլան Մաղիեւը: Այս կանխատեսման համար Ռուսլան Մաղիեւի փորձությունը, Գրոզնիում ռուսական զորքերի դեմ պատերազմի մեջ տարբեր ներգրավված են 2,5 հազար զինվորականներ եւ 1,5 հազար հրետանավորներ: Հավանաբար Հյուսիսային Կովկասի ժողովուրդների ներկայացուցիչների համաձայնությամբ առաջադրված Մաղիեւը հայտարարել, թե ինքը դրան վերաբերում փաստացի չաջի:

Չեչնիան դարձել է տարբեր երկրների ահաբեկիչների հավաքատեղի

ՄՈՍԿՎԱ, 20 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԲԻԱ ՍՆԱՐՔ: Չեչնիայի տարածքում առկա քաղաքական իրավիճակը նպաստում է տարբեր ահաբեկչական խմբերի ներթափանցմանը: Դաշնային հակահետախուզական ծառայության տվյալները վկայում են, որ Չեչնիան դարձել է ահաբեկչական կազմակերպությունների հավաքատեղի: Այդ մասին հայտնել են Դաշնային հակահետախուզական ծառայության նախագահի ներկայացուցիչները: Ըստ նրանց, Չեչնիայում ներկայումս գործում են Թուրքիայի, Պակիստանի, Աֆղանստանի, Լիբանանի եւ այլ երկրների ահաբեկչական կազմակերպությունների անդամներ: Դա հաստատում է Դաշնային հակահետախուզական ծառայության այն տեղեկությունները, որ Չեչնիան վերջին շրջանում դարձել է արտասահմանյան ահաբեկիչների հավաքատեղի: Միջազգային ահաբեկչական կազմակերպությունների նկատմամբ հսկողության դաշնային ծառայության շրջանակներում նախատեսված են Ռուսաստանում համար վարձկաններին կառավարող «Դժոխքի» կազմակերպության, որոնց թիվը 1000 հոգի:

Աշխատակիցը հայտնեց նաեւ, որ «Չեչնիայի խմբերի» կապերը Ռուսաստանի հակահետախուզական ծառայության եւ ԱՊՀ երկրների ծառայություններին թույլ չեն տալիս տեղեկատվություն փոխանակել:

ՄՈՍԿՎԱ

ԵԱՀԿ-ն դեռեւս փորձ չունի

ՆԱԻՐԻ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

Նախորդ բոլոր տեղեկությունները Մոսկվայի միջնորդական ջանքերը կապված էին ԱՊՀ շրջանակներում, երեկ Մոսկվայում, մամուլի ասուլիսում հայտարարեց Ռուսաստանի Դաշնության Պետական Դումայի ներկայացուցիչը: Ըստ նրա, ԵԱՀԿ-ի մեխանիզմները դեռեւս չեն ձեւավորված, ինչպես նաեւ Ռուսաստանի լրատվական միջոցների ներկայացուցիչները, նույնպես 100 օրվա աշխատանքները: Ըստ նրա, Ղարաբաղի հարցերի լուծմանը Ադրբեջանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության ներկայացուցիչների հարցերը ընդունելի ենթադրական: Ադրբեջանը եւ Լեռնային Ղարաբաղը, նույնը վերաբերում է ԵԱՀԿ-ի նախագահին: Այն հարցը, որ խաղաղապահ ուժերի մեջ ԵԱՀԿ երկրներից ՀՀ կողմից նույնպես, թե ԵԱՀԿ-ն դեռեւս փորձ չունի: Խաղաղապահ ուժերի թիվը կարող է հասնել 3500-ի, սակայն որոշված չեն մասնակիցները: Հայտնի է միայն, որ լրջորեն նախատեսված են Թուրքիան, Գերմանիան եւ Ռուսաստանը: «Հայաստանը համաձայն չէ, որ Թուրքիան մասնակցություն ունենա», ասաց նա: Պաշտոնյան կարծիքով Ռուսաստանը եւ Լեռնային Ղարաբաղի հարցերի լուծման հնարավորությունները հետ կանգնեցին: Ըստ նրա, Ռուսաստանի միջնորդական ջանքերը կապված են ԱՊՀ շրջանակներում Ռուսաստանի քաղաքականության ճանապարհով, եզրակացրեց դեսպանը:

digitised by A.R.A.R.@

ՓԱԽՍՏԱԿԱՆ

Փախստականները չունեն անկարեւոր խնդիրներ

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Փախստականների պետական կոմիտեի նախագահ Վլադիմիր Մովսիսյանը խոսելով փախստականների դրությունների մասին, ընդգծեց, որ դրանց շարքում չեն կարող լինել կարեւոր եւ անկարեւոր դրույթներ: Սակայն, խոսելով 94 թ. կատարված աշխատանքների մասին, պրն. Մովսիսյանն առանձնացրեց դրանցից մի քանիսը: Նախ կոմիտեի միջոցով իրականացավ 130 հազար փախստականների հումանիտար օգնության՝ սննդամթերքի բաշխումը. 30 հազար բնակարան չունեցողներ այսօր արդեն նպաստ են ստանում, որոնցից 22 հազարը ստանում են նաեւ նավթա[illegible]: Կոմիտեի ջանքերով վերջերս լրացուցիչ ձեւով բերվեց նաեւ 2400 նավթավառ, որոնք նույնպես կբաշխվեն փախստականներին: Պրն. Մովսիսյանը մեծ կարեւորություն տվեց ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագրերին, որոնք 94 թ. առաջին անգամ կիրառվեցին փախստականների նկատմամբ: Այդ ծրագրերի շրջանակներում 400 փախստական ընտանիքների համար կառուցվեցին բնակելի շենքեր, 30 գյուղեր, որտեղ բնակվում են փախստականներ, ապահովվեցին ջրով եւ էլեկտրական գծերով: Վարդենիսում եւ Կրասնոսելսկում փախստականներին տրվեցին բնակելի շենքեր կառուցելու համար անհրաժեշտ շինանյութեր: Ինչ վերաբերում է Արցախին, ապա 1993 թ. ընթացքում այստեղ վերակառուցվել է 303 տուն, իսկ 1994-ին այդ թիվը հասել է 1000-ի:

Վ. Բայբուրդյանը հանձնեց հավատարմագիրը

Երեկ Իրանի Իսլամական Հանրապետությունում ՀՀ արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Վահան Բայբուրդյանն իր հավատարմագիրն է հանձնել Իրանի նախագահ Աքբար Հաշեմի Ռաֆսանջանիին: Այս մասին տեղեկացնում են Հայաստանի արտաքին գործերի նախարարության լրատվական ծառայությունից: Տեղի ունեցած կարճատեւ զրույցի ընթացքում քննարկվել են երկուստեք հետաքրքրություն ներկայացնող մի շարք հարցեր: Հանդիպման մասին ավելի մանրամասն տեղեկություններ առայժմ չկան:

«Ոչ Հայաստանը, ոչ Ղարաբաղը եւ ոչ էլ Ադրբեջանը անհրաժեշտ հանդուրժողականությունը չունեն վերջնական խաղաղական համաձայնության գալու համար»: Այս գնահատականը տվեց բրիտանացի երիտասարդ դիվանագետներից մեկը, «Ազգի» օֆիսում տեղի ունեցած հարցազրույցի ժամանակ: Դիվանագետը, որը հայերը զոհ չեն Թուրքիայի մասնակցությունից, սակայն բարենորոգ կցանկանայի մեծ դեր կատարել, որ այժման էլ անխուսափելի չէ», ասաց զրուցակիցս, համաձայնելով, որ դա նաեւ բարդություններ կստեղծի Հայաստանի համար: «Բայց Ադրբեջանն էլ զոհ չէ մեծ բլոկ ռուսների մասնակցությունից», շարունակեց նա: Նրա կարծիքով, եր-

ԼՈՆԴՈՆ

Մեծ Բրիտանիան Ղարաբաղ կուղարկի 11 դիտորդ

Երիտասարդ դիվանագետը զոհ չէ խաղաղական երկխոսությունից

չանիկացավ անունը հրապարակել «Ազգում», միայն մի քանի ամիս է, ինչ զբաղված է կովկասյան տարածաշրջանով եւ համոզված է, որ բավականին լուրջ խնդիրներ կան ԵԱՀԿ խաղաղարար ծրագիրը կյանքի կոչելու հարցում: «Դժվարություններից մեկն այն է, որ ոչ ոք մինչեւ հիմա փորձառություն չի ունեցել Ղարաբաղում», ասաց նա: Դիվանագետի կարծիքով, ոչ պակաս դժվարություններ է հարուցում նաեւ Ղարաբաղի լեռնային տեղանքը:

«Լեռնային Ղարաբաղի համեմատությամբ Բոսնիայի հարցն այժմ մեզ համար ավելի դյուրին է», ասաց երիտասարդ դիվանագետը: «Ոչ ռազմական զինադադարը բավարար չէ, անհրաժեշտ է քաղաքական լուծում գտնել», նշեց նա, միաժամանակ չմոռանալով հիշատակել, թե ռուսները մինչեւ հիմա դրական դեր են խաղացել զինադադարի հաստատման հարցում: Նրա կարծիքով, Բոսնիայի փորձը ցույց տվեց, որ Ռուսաստանի եւ ԵԱՀԿ անդամների միասնականության հարցում մեծ առաջընթաց կա: Բայց, ինչպես նշեց դիվանագետը, դեռեւս կշարունակվեն վեճերը խաղաղարար ուժերում կողմերի մասնակցության հարցի շուրջ: Երբ ռուսները դեմ են միջազգայնությանը կազմելու գաղափարը, ապա նրանք կդադարեն նաեւ բարեկամներ: «Եվ գիտեմ, որ կու կողմերն էլ դեմ է զիջում անել: Դիվանագետի ասելով, մինչեւ հիմա դժվարություններ կան նաեւ խաղաղարար ուժերի տեղակայման եւ թվի հարցում: Այն տատանվում է 1800-3000-ի միջեւ: Ինչ վերաբերում է դիտորդներին, ապա Մեծ Բրիտանիան պատրաստվում է Ղարաբաղ ուղարկել 11 դիտորդ: Նրա ասելով, թե ԵԱՀԿ-ն խնդիրը լուծելու ամենալայն ձեռք է, բրիտանացի դիվանագետն այն համոզմունքը հայտնեց, թե ռուսական ճկունություն պետք է ցույց տան եւ Հայաստանը ու Ադրբեջանը, եւ Ղարաբաղը, որոնք բոլորն, մինչեւ հիմա անհանգիստ կողմն է եղել: Նրա ասելով, պատերազմից հետո այժմ ռազմական գործողություններում զոհված դեր չեն գտնվել եւ զիջումների կարիք չունեն: Դիվանագետը նշեց, թե բանակցությունների միջոցով պետք է զիջումների գնալ, այլապես պայմանով տարածքի խնամակալը կարող է փոխվել:

Խոսելով ադրբեջանական նավթամուղի կառուցման մասին, դիվանագետը նշեց, թե բոլոր ճանապարհները դժվար են, բայց ամենահարմար ճանապարհը Նախիջեւանով կամ Հայաստանով անցնելն է: «Դա ամբողջ շրջանի բարգավաճման համար մեծ նշանակություն կունենա», նշեց երիտասարդ դիվանագետը:

ՅԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ
Հատուկ թղթակից, Լոնդոն

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

ԼՂՀ կառավարման կառուցվածքները կփոխվե՞ն

Երեկ Լեռնային Ղարաբաղի Գերագույն խորհրդում տեղի ունեցավ նախագահության եւ աշխատանքային խմբի խորհրդակցությունը՝ նվիրված այսօր կայանալիք ԼՂՀ առաջին գումարման ԳԽ առաջին նստաշրջանի նախապատրաստական խնդիրներին: Որոշված է քննարկել ոչ պատգամավորների հանձնարարականների ներկայացնել ԼՂՀ կառավարման կառուցվածքների վերակազմավորման հարցը, ինչպես նաեւ մի շարք օրինագծեր, որոնց քննարկումը նախատեսվում էր անցկացնել հանրապետության խորհրդարանի նախորդ նստաշրջանում: Նախնական տվյալներով, կքննարկվեն հողի, արհմիությունների եւ մամուլի մասին ԼՂՀ օրենքների նախագծերը:

ԼՂՀ պատվիրակությունը վերադարձավ Ամերիկայից

Դեկտեմբերի 17-ին ԱՄՆ-ից եւ Կանադայից Ստեփանակերտ վերադարձավ Լեռնային Ղարաբաղի պետական պատվիրակությունը՝ Գերագույն խորհրդի նախագահի պաշտոնակատար Կարեն Բաբուրյանի գլխավորությամբ: Այցելության հիմնական նպատակն էր ազգային տան գաղափարի ճանաչողությունը ուղղված ամբողջ աշխարհի հայության ջանքերի համախմբմանը եւ հայկական երկու պետությունների առջեւ ծառացած խնդիրների լուծմանը: Սփյուռքի քաղաքական կուսակցությունների, շարժումների եւ եկեղեցական ներկայացուցիչների հետ հանդիպումների ընթացքում ընդգծվել է «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամում դրամական միջոցների կենտրոնացման անհրաժեշտությունը՝ նպատակային տնտեսական ծրագրերի հետագա իրագործման համար: Ինչպես տեղեկացրեց Կարեն Բաբուրյանը, այցի ընթացքում, որը նախագահի պաշտոնակատարի կարծիքով բավականին արդյունավետ էր, հաջողվել է համաձայնության գալ ԼՂՀ էներգետիկ, տրանսպորտային եւ գյուղատնտեսական բնագավառներում մի շարք ռազմավարական տնտեսական ծրագրերի իրականացման հարցում: Հիշյալ ծրագրերի ֆինանսավորումը կապահովի «Հայաստան» հիմնադրամը:

Վ. Ա.

ՍԵՓԱԿԱՆԱՇՆՈՐՀՈՒՄ

Բնակչության մեծ մասը չգիտի, թե ինչ անի վաուչերը

ՀՀ հեռուստառադիոընկերության «Հասարակական կարծիք» կենտրոնը ս.թ. դեկտեմբերի սկզբներին անցկացրել է սոցիոլոգիական հետազոտություն, որին մասնակցել է 200 երեւանցի: Ստացված տվյալների համաձայն, հարցման մասնակիցների միայն 13 տոկոսը հստակ պատկերացում ունի սեփականաշնորհման սերտիֆիկատների գործընթացի մասին, 41 տոկոսն ունի միայն ընդհանուր պատկերացումներ, 39 տոկոսը՝ վատ կամ բոլորովին չի պատկերացնում: Պատրաստված է եղել նաեւ 4 հարցից բաղկացած տեստ, որի նպատակն էր պարզել, թե որքանով է բնակչությունը լավ պատկերացնում սերտիֆիկատների տնօրինման հնարավոր եղանակները: Տեստին ճիշտ են պատասխանել հարցման ենթարկվածների 42,5 տոկոսը: Տվյալները ցույց են տալիս, որ գործընթացին ավելի քաջատեղյակ են տղամարդիկ (հիմնականում 18-30 տարեկանները): Հարցումը ցույց տվեց նաեւ, որ հարցվածների 53 տոկոսը ինֆորմացիան քաղում են հեռուստատեսությունից, 33 տոկոսը՝ ռադիոյից, 45 տոկոսը՝ հարեւաններից ու ծանոթներից, 32,5 տոկոսը՝ մամուլից, 8,5 տոկոսը՝ հանրահավաքներից:

ՆՏ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ղարաբաղն անազատ, բայց երկիր

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 20 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Ամերիկյան «Freedom house» կազմակերպությունը պարբերաբար հաշվետվություն է ներկայացնում աշխարհի՝ երկրներում առկա քաղաքական եւ ազգային ազատությունների վերաբերյալ: Մասնավորապես, օրերս տպագրված հաշվետվությունը մարդու իրավունքների պաշտպանությունը Ադրբեջանում գնահատել է 7 բալ, որով այս երկիրը հյուսիսային Քորեայի, հարավսլավական Կոսովոյի եւ չինական Տիբեթի հետ դասվել է անազատ երկրների շարքը, որում է գտնվում նաեւ Հայաստանը: Հետաքրքրականն այն է, որ Լեռնային Ղարաբաղը այս ցուցակում նշված է իբրեւ առանձին միավոր: Հաշվետվությունում այն ուղեկցվում է որպես վիճելի տարածք եւ նույնպես դասվում անազատ երկրների շարքը:

Բնակիչներին պետական գնով ձեթ

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐԻ: Հայաստանի բնակիչներին մոտ օրերս պետական գնով ձեթ կբաշխվի, հայտնեցին ՀՀ առեւտրի նախարարությունից: Դրանով իսկ պետական արժեքով բնակչության իրացվելիք «[illegible]» ապրանքների թիվը կհասնի 4-ի: Ձեթից բացի այս [illegible] ապրանքներն են բրինձը, կարագը եւ շաքարավազը: [illegible] է [illegible] եւ [illegible] համաձայն, [illegible] վերջերս մասնավոր առեւտրի ցանցում վաճառվող, հիմնականում իրանական, շաքարավազից եւ զգալիորեն էժան: 1 կգ-ի գինը՝ 200 դրամ:

Տոնածառի լույսերը կվառվեն վեց օր

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐԻ: Հունվարի 16-ը Ազատության հրապարակում կանցկացվեն տոնածառի համահայաստանյան ներկայացումներ, հայտնեց Երեւանի քաղաքապետարանի մշակույթի վարչության պետ Հովիկ Միքայելյանը: Տոնակատարություններ տեղի կունենան նաեւ թաղամասերում եւ մշակույթի տներում: Ամանորի օրերին կգործեն մանկական երկաթուղին, կենդանաբանական այգին: Սա է մանուկների ամանորյա զվարճանքների աղքատիկ ընտրանին:

Ծաղկած շուկա Գորիսում

Գորիսում գործել սկսեց ծաղկած շուկա: Համեմատաբար ցրտաշունչ ձմեռվա պայմաններում այն նախաձեռնողը լավ նվեր է, քանզի պետք է խոստովանել, որ խաղաղ ծաղկած առեւտրի [illegible]: Գործի նախաձեռնողը [illegible] «Համահավասարություն» [illegible]: [illegible] Այսօր այստեղ [illegible]: Շուկան ունի շուրջ 100 վաճառատեղ եւ անհրաժեշտ [illegible]: Գործում են նաեւ [illegible]:

Մ. Հ.

ԵՐԵՎԱՆ

Դրամի կայունացումն արհեստական չէ

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Արտարժույթի (տարադրամի) փոխարժեքների պարբերաբար ուսումնասիրության գործընթացը հավանաբար նկատած կլինեն վերջին 4-5 օրերի ընթացքում տեղի ունեցած արտարժույթի (մասնավորապես՝ ռուսական ռուբլու) փոխարժեքի կտրուկ տատանումների երեւույթը: Մանրամասներ ստանալու ակնկալիքով մեր թղթակիցը զինեց ՀՀ կենտրոնական բանկի լրատվության վարչության պետ Սեւակ Մանուկյանին: Վերջինս տեղեկացրեց, որ ռուսական ռուբլու փոխարժեքը կարող է փոխվել նույնիսկ փողոցային լուրերի, շուկայի ու բանկերի ազդեցությունից եւ ձեռնոցի մնաց ճնշումները [illegible]: «Դրամի կայունությունն ավելի հարմար է գնահատել ամերիկյան դոլարի փոխարժեքով», հայտնեց նա: Իսկ դոլարի փոխարժեքը դրամի նկատմամբ նշված օրերի ընթացքում իջել է 30 կետով կազմելով 1 դոլարի դիմաց 430-435 դրամ: Պրն. Մանուկյանը երեւույթը պատճառաբանեց հետեւյալով. նոյեմբերի վերջին ՀՀ ԳԽ-ում Համաշխարհային բանկից վարկեր վերցնելու հարցի լուծմանից հետո, շատ մասնագետներ կարծիք հայտնեցին, թե դրամը նորից կարժեզրկվի: Նույնիսկ նշված էր դոլարի փոխարժեքը դեկտեմբերի վերջին 700 դրամ: Նմանատիպ հայտարարությունները բերեցին դոլարի պահանջարկի կտրուկ աճին: Սակայն դրամի արժեզրկումը տեղի չունեցավ եւ զինված ու պահված դոլարը նորից նետվեց շուկա:

Ըստ պրն. Մանուկյանի, դոլարի փոխարժեքի անկման պատճառներից է նաեւ նախատոնական առեւտուրը: Սակայն, ինչպես ասվեց, դոլարի փոխարժեքը իջել է ընդամենը 30 դրամով, կամ որ նույնն է՝ 5 տոկոսով, ինչը ոչ մի կերպ կտրուկ անկում չես անվանի: Պրն. Մանուկյանը հերքեց նաեւ այն լուրերը, թե իբր ՀՀ ԿԲ մեծ խառնակությամբ դոլար է հանել վաճառքի՝ դրամի փոխարժեքը արհեստականորեն կայուն պահելու միտումով, ավելացնելով, որ նման կարծիք հայտնողները «տնտեսությունից ոչինչ չեն հասկանում: Այժմ ԿԲ կողմից կատարվում է ճիշտ հակառակ գործառույթը», ավելացրեց նա: Նշենք նաեւ, որ ինչպես հայտնեց պրն. Մանուկյանը, ԿԲ ընդհանրապես Հայաստանի տնտեսության կայունացմանը ոչ մի կերպ չի կարող նպաստել արտարժույթի գնի կտրուկ տատանումը (բնկում անկման պարագայում):

Վերջին օրերին մի շարք փոխանակման կետերում ռուսական 1000 ռուբլի արժողությամբ թղթադրամները չէին առնում 100, 200, 500 ռուբլիանոցների մասին, չլինելով նոր երեւույթի առնչությամբ պրն. Մանուկյանը տեղեկացրեց, որ նշված հիմնված է այն շրջանի բաժանմունքների վրա, թե ռուսական նշված թղթադրամները փոխվում են: «Դա կապված է, առաջին հերթին Ռուսաստանում առկա 50000 անոցների հետ կապված երեւույթի», ասաց նա: Փոխանակման կետերը պարտավոր են ընդունել անգամ ռուսական մանր փողեր, մասնավորապես 100, 200, 500 ռուբլիանոցները «պարզապես վաճառում են» «չենցի» եւ ոչ ոք չի ուզում գնել: Իսկ ինչ վերաբերում է նշված փողերի փոխվելուն, ապա ԿԲ նման տեղեկություն չունի: «Ցավոք, Ռուսաստանը ԱՄՆ կամ Գերմանիան չէ եւ մեկ էլ տեսար մի գիշերվա մեջ իրականացրեց դրամական ռեֆորմ, ասենք՝ ժողովրդին տեղյակ պահելու», նշեց պրն. Մանուկյանը:

- ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Գ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (7 8852) 151065
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՅՈՒԼԻՏ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ / 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍՅԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
[illegible]
Apple Macintosh համակարգչային սարքավորումը «Ազգ» թերթի
Azg armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Ք|րեքն երկու տարի է, ինչ Ռուսաստանը եւ Ուկրաինան լարված բանակցություններ են վարում Սեւծովյան նավատորմի բաժանման հարցի շուրջ: Թվում էր, թե արդեն բաժանել են ամեն ինչ՝ պարտքերը, նախկին ԽՍՀՄ արտաքին ակտիվները եւ շատ այլ բաներ: Բայց կանգ առան շատ կարեւոր նշանակություն ունեցող Սեւծովյան նավատորմի ռազմական ունեցվածքի բաժանման վրա: Դա շատ բարդ ու գաղտնի հարց է, քանզի խոսքը երկու պետությունների ռազմավարական վյան նավատորմի խնդիրների կարգավորմանը վերաբերող նոր ճշտված հայտարարություն եւ նավատորմի նավարկամիջոցների, խարսխակայանների ափային ենթակառուցվածքների եւ զանազան գույքերի բաժանման նոր համաձայնագիր: Դեռեւս բանակցությունների ամբողջ ընթացքից, Ուկրաինայի այդ առաջարկությունները ոչ չափով անընդունելի էին ռուսական կողմի համար: Ուկրաինայի արտգործնախարարի առաջին տեղակալ Բորիս Տարասյուկի խոսքերով, «այն տարածվան նավատորմը պահպանելու ոչ մեկ ամբողջությունը: Ուկրաինան, թե Լեհաստանը, հավանաբար, պետք է գործի բաժանման օգտին, փոխարենը համաձայնելով բուռն տարածք «վարձակալման» տալ: «Սակարկությունը» շարունակվում է ամենաբարձր մակարդակով, որտեղ Ղրիմի խնդիրը ոչ պակաս կարեւորություն չունի:

Վերջերս տեղի ունեցած բուռն իրադարձություններից հետո Ղրիմում այժմ սկսվել է հակասությունների նոր փուլ: Թերակղզում իշխանու

ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Կոմպախնձոր. Սեւծովյան նավատորմի խնդիրը

թյունների ճգնաժամը միանգամայն ուրիշ ձեւեր է ստանում: Կողմերից փոխադարձաբար զրկվելու շահերի պաշտպանությունից ... շատ է, որ ... Դաշտնիչ չէ, որ համագործակցային բազմակողմանի փաստերի թյան անչափ շատ հարցեր առաջանում եւ լուծվում են հենց Սեւ ծովի ավազանում:

Ռուս-ուկրաինական երկկողմ բանակցությունների վերջին փուլը տեղի ունեցավ անցյալ շաբաթ: Բանակցությունում եւ համագործակցության պայմանագրի նախագծի յուրաքանչյուրը նկատված այդ հանդիպման ընթացքում խոսվեց հիմնականում Սեւծովյան նավատորմի բաժանման խնդրի մասին:

Երբ ելնենք այն բանից, որ Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինի Կիեւ կատարելիք այցն արդեն երկրորդ անգամ հետաձգվում է, կարելի է ենթադրել, որ կողմերին առայժմ չի հաջողվել ընդհանուր հայտարարի գալ: Ռուսաստանի եւ Ուկրաինայի պատվիրակությունների ղեկավարները ընդգծեցին, թե բանակցությունները անցնում են կառուցողական մթնոլորտում: Դրա հետ մեկտեղ Ռուսաստանի կառավարական պատվիրակության ղեկավար, հատուկ հանձնարարությունների դեսպան Յուրի Դուբինինը հայտարարեց, որ «չլուծված խնդիրը լուծելու երկու կողմերի ցանկությունը, առայժմ համաձայնեցված ընդհանուր մոտեցում չկա մասնավոր հարցերի լուծման նկատմամբ»:

Ուկրաինական կողմն այդ բանակցություններին պատրաստվում էր մանրակրկիտ կերպով: Այն ռուսական կողմին առաջարկեց Սեւծովյան նավատորմի խնդրի լուծման տարբերակ, որով Ռուսաստանը մշտական կերպով կիրականացներ նավատորմի բազավորում, եւ Ռուսաստանը իր բանակցություններում: Ռուս-ուկրաինական բանակցություններում Ուկրաինայի պատվիրակության ղեկավար, առաջին փոխվարչապետ Եվգենի Մարչուկի կարծիքով, Սեւծովյան նավատորմի խնդրի կարգավորումը, անկախված, կբարելավի ռուս-ուկրաինական հարաբերությունները: Հաճախ դրա Ուկրաինան պատրաստ է այն բանին, որ Ռուսաստանի ռազմածովային նավատորմը Սեւ ծովում Ուկրաինայի տարածքը օգտագործի «ոչ բացառիկ պայմաններով», հայտնեց Եվգենի Մարչուկը: Ինչպես ռուսական կողմը, այնպես էլ ուկրաինականը, խոստացվում էին «վարձակալում» բառից, բեւ խոսքը, փաստն, հենց դրա մասին է, ինչպես նաեւ այն մասին, որ Ուկրաինան կկարողանա Ռուսաստանի օգնությամբ լուծել Սեւ ծովում իր ռազմածովային ուժերի եւ Ռուսաստանի ռազմածովային նավատորմի Լեներգամատակարման խնդիրը: Ու թեեւ բանակցությունների մասնակիցները հայտարարեցին, թե վերջնական փաստաթուղթը կճշտվի Մոսկվայում դեկտեմբերի 25-ին, համենայնդեպս, ամենայն հավանականությամբ, կհետաձգվի:

Այս բոլոր փաստերը վկայում են այն մասին, որ բանակցությունները, Սեւծովյան նավատորմի խնդրին վերաբերող բոլոր կետերի համաձայնեցումը շատ դժվար են ընթանում:

Ռուսաստանն ուզում է Սեւծովյան նավատորմը պահպանել որպես մեկ ամբողջություն: Ուկրաինան, թե Լեհաստանը, ... պայմանների ճգնաժամը միանգամայն ուրիշ ձեւեր է ստանում: Կողմերից փոխադարձ տեղամասերի շահերի գործողությունները լուծել էյլ չեն ճշգրտված ենք Ղրիմի Գերագույն խորհրդի մի շարք որոշումներով: Անհանգիստ է նաեւ Ղրիմի խորհրդարանում, որտեղ պլատորմների կարծիքով, վերջերս նշանակալից գործում են բաքառական համայնքի ներկայացուցիչները: Ինչպես հայտնեց «Ազատություն» ռադիոկայանը, Կիեւի իրավասու աղբյուրներից հայտնի է դարձել, որ Ուկրաինայի խորհրդարանը քննարկում է Ղրիմի սահմանադրությունը համապատասխանեցնելու հարցը, ինչն իր հերթին կարող է նշանակել միայն մեկ բան. Ղրիմն Ուկրաինայի անկախ տեղի մասն է, եւ «անկախությունը» վերաբերող բոլոր խոսակցությունները իրավական չեն:

Ամբողջ ասվածից պարզ է դառնում, որ նախկին նախագահ Լեոնիդ Կրավչուկը Ռուսաստանի հետ «համակցության պահպանման եւ սակարկման» քաղաքականությունը երկար ժամանակ օգտագործել է ռուս-ուկրաինական հարաբերություններում: Լեոնիդ Կուչմային կհաջողվի արդյոք դա շարունակել, ցույց կտա ժամանակը: Իսկ առայժմ Բորիս Ելցինի այցը հետաձգված է. ռուս-ուկրաինական հարաբերությունների առնչվող պայմանագիրն ստորագրված չէ:

ՌՈՒԶԱ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ,
Պատմագիտության թեկնածու

ՕՏԱՐ ՄԱՄՈՒԼ

Չեչնիայում հակամարտության ձգձգումը հարված է նաեւ դարի պայմանագրին

«Ֆայնենշըլ թայմս» թերթում հրապարակվել է Չեչնիայում տեղի ունեցող իրադարձություններին նվիրված հոդված: «Չեչնիայի ձգձգված հակամարտությունը, ակնհայտ եւ բազմակողմանի ռազմական սուր հետեւանքներից բացի, ունի նաեւ տնտեսական հետեւանքներ», գրում է թերթը: Չեչնիայում տեղի ունեցող դեպքերը դիտվում է ոչ միայն Ռուսաստանի, այլեւ Ադրբեջանի հետ դարի գործարքը կնքած արեւմտյան ընկերությունների կողմնորոշման շահերին: Էականն այն է, որ Չեչնիան կենտրոնական կարեւորություն ներկայացնող ռազմավարական հանգույց է առավական նավթամուղների ցիցում, որոնցով Ադրբեջանից եկող նավթն առաքվում է Նովոռոսիյսկ նավահանգիստ, այնտեղից էլ ամբողջ աշխարհ: Ռուսաստանը պնդում է, որ դեպի կողմնորոշման կողմից արդյունահանվող նավթն անցնի իր տարածքով, հետեւաբար եւ Չեչնիայով, այդ պատճառով էլ պատահական չէ, որ արեւմտյան վերլուծողները նախազգուշացնում են, որ Ռուսաստանի տնտեսությունը մեծ հարված կհասցնի, երբ ադրբեջանական կամ նովոռոսիյսկյան նավթամուղները խափանվեն: Այդ ժամանակ կպարտեն նավթի մատակարարումները, եւ կկանգնեն Բաքվի (նախկին ԽՍՀՄ իր ճգնաժամային երրորդ նավթավերամշակման կենտրոնը) նավթավերամշակման գործարանները: Երբ չեչենական հակամարտությունը ձգձգվի, ապա արեւմտյան ընկերությունները կկորցնեն իրենց հետաքրքրությունը Բաքվի եւ ռուսական նավթի նկատմամբ, որոնց հայթայթումը առանց արեւմտյան ներդրումների չի կատարվի: Արեւմտյան կոնսորցիումը հնարավոր է համարում Դաղստանի տարածքով զուգահեռ նավթամուղի անցկացումը: Չեչնիայում խաղաղությունն ու տնտեսությունը խճճվել են միասնական ընդհանուր հանգույցում, եւ դժվար է ասել խաղաղությու՞նն է առաջնում տնտեսական հետեւանքներ, թե՞ հակառակը տնտեսությունն է ընկղմում առանց հետադարձ հարցի մեկ հարվածով այդ հանգույցը կտրելու ցանկությունը», եզրափակել է թերթը.

ՆՏ

ՏԱՍՏԱՌՈՏ

ԱՊՀ բանկային կառույցների ներկայացուցիչների հանդիպում

ԲԱՔՈՒ, 20 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐԲ, ԻՄԱ-ՊՐԵՍ: ԱՊՀ երկրների բանկային կառույցների ներկայացուցիչների հանդիպում է անցկացվում դեկտեմբերի 20-21-ը Մինսկում: Խորհրդակցության մասնակիցների գլխավոր խնդիրն է պատրաստել ԱՊՀ միջպետական արժութային կոմիտեի կանոնադրությունը: Ինչպես Ադրբեջանի ազգային բանկում հայտնեցին խնդրի արագ գործակալությանը, այդ կոմիտեի կազմակերպումը ԱՊՀ վճարային միության ստեղծման մասին Մոսկվայում հոկտեմբերին ստորագրված համաձայնագրի կատարման աշխատանքի մի մասն է: Ենթադրվում է, որ միջպետական արժութային կոմիտեն կնպաստի արժութաֆինանսային եւ վարկային համագործակցության հաստատմանն ու համաձայնեցմանը, արժութային քաղաքականության միասնացմանը:

5-6 բալանոց երկրաշարժ Ադրբեջանում

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐԲ: Երեկ ժամը 19-ին Ադրբեջանի Իսմայիլի շրջանի շրջանում ըստ 12 բալանոց սանդղակի 5-6 բալ ուժգնությամբ երկրաշարժ է տեղի ունեցել: Ինչպես հայտնեցին Հայաստանի արտակարգ իրավիճակների պետվարչությունում, ԼՂՀ մայրաքաղաք Ստեփանակերտում ցնցման ուժգնությունը կազմել է 4 բալ: Ավերածությունների մասին տեղեկություններ չկան: Հայաստանի սեյսմիկ պաշտպանության ազգային ծառայության տվյալների համաձայն հանրապետության տարածքում երկրաշարժի տատանումներ չեն արձանագրվել:

ՇՐՋԱՆ

Իրանի հետ համագործակցությունը կնպաստի Ադրբեջանի տնտեսությանը

Անցած տարի Իրանի եւ Ադրբեջանի միջեւ առեւտրափոխանակման ծավալը գերազանցել է 700 մլն դոլարը: Ներկայումս Իրանը Ադրբեջանի առեւտրական խոշոր գործընկերն է: Իրանա-ադրբեջանական հարաբերությունները նախատեսում են գազամուղների անցկացում, սահմանային բազմաթիվ կամուրջների եւ ամենամեծ ընդհանուր շուկաների կառուցում, երկաթուղային գծերի եւ ճանապարհների, հաղորդակցության ուղիների ընդլայնում, օդային ճանապարհների ստեղծում: Իրանի եւ Ադրբեջանի համագործակցությունը կարող է հիմնական դեր խաղալ աշխարհի տարբեր մասերի եւ միջազգային շուկաների հետ Ադրբեջանի կապերի ստեղծման գործում, ինչը կնպաստի Ադրբեջանի տնտեսական դժվարությունների հաղթահարմանը:

ՆՏ

Անգլիացի գրախնդաստը մեղադրվում է ՊԱԿ-ի հետ կապերի մեջ

ԼՈՆԴՈՆ, 20 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐԲ, ԻՄԱ-ՊՐԵՍ: Լոնդոնի «Գարդիան» թերթի 56-ամյա աշխատակից Ռիչարդ Գոտը մեղադրվում է ՊԱԿ-ի հետ համագործակցելու մեջ, գրում է «Ինդեփենդենթ» գազետան դեկտեմբերի 21-ի համարում: Ռիչ է, այնման էլ պարզ չէ, թե չեկիստներին ինչով էր հետաքրքրել «Գարդիանի» գրական բաժնի վարիչը: Ի դեպ, անգլիացիները հետեւյալ բացատրությունն են տալիս: Մոսկվա այցելելով իրենց զեկուցագրերում ՊԱԿ-ի բրիտանական գործակալները Գոտին ներկայացնում էին որպես ազդեցության անչափ կարեւոր աղբյուր, իրենց երս փոխարեն հաղթում էին գանազան ձեռնարկումներ, դրանով իսկ շահելով դեպքի բարեհաճությունը: Ռիմանն էլ պարզաճանցի բնա, Մոսկվայում նրան գնահատանքը համաձայնվում էին եւ Գոտին վերաբերող հոդվածներ ողջույնով նույնիսկ ոչ թե ծածկագրերով, այլ հասարակ մեքենագրված, որոնք դեպքերի մասին անմիջապես ուղարկվում էին: Բոլոր իրենց հավելումները Ռուսաստանի փաստերն բոլոր գնահատականների ավելացին են, նշում է «Ինդեփենդենթ» գազետան»:

Նկատի ունենալով, թե ինչ դեր է ներկայել ՊԱԿ-ը անգլիական հետախուզությունում 60-ական թվերին, թե թերթի, թե անգլիական կողմի մեկնաբանությունները առավելապես են այսինքն վերջին շրջանում ծագած «լրտեսական կրքերին»:

ԱՐԳԱՐԱԿ

Արգելվեց ներքին հաշվարկների իրականացումը տարադրամով

Թուրքմենբաշին աշխատում է օրական 14 ժամ

ԱՇԳԱԲԱԴ, 20 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐԲ, ԻՄԱ-ՊՐԵՍ: Դեկտեմբերի 20-ից նախագահ Սափարմուրադ Նիյազովը Թուրքմենստանի տարածքում բոլոր իրավական եւ ֆիզիկական անձանց արգելեց ներքին հաշվարկներ իրականացնել տարադրամով: Նախկինում դա վերաբերում էր միայն բնակչությանը: Միաժամանակ լուրջ փոփոխություն կատարվեց պետական ապարատի աշխատանքում. որտեղ գործարքներն իրականացվում էին բացառապես մանաթներով: Այժմ արտահանական գործառնությունների այստեղ կարելի է իրականացնել նաեւ տարադրամով, բացի նավթի ու գազի ճյուղից. պետծառայությունների ու հիմնարկների պարտավոր են արժույթի հասույթի 50 տոկոսը վաճառել կենտրոնական բանկին ըստ սահմանված փոխարժեքի: Նախագահը որոշել է խստիվ վերահսկել երկրի տարադրամի պաշարի ծախսումը. այսուհետեւ ներմուծվող ապրանքների ու համի գնման համար տարադրամի ծախսման բոլոր հայտերը կներկայացվեն կենտրոնական բանկ՝ Թուրքմենբաշու ուղղակի Թուրքմենստանի կենտրոնական մամուլում Սափարմուրադ Նիյազովի աշխատանքի ոճի մասին ծավալուն հոդվածով հանդես եկած նախագահի մամուլի խորհրդականը բոլոր մակարդակների ղեկավարներին եւ մյուս պաշտոնյաներին կոչ արեց աշխատել նույնման, ինչպես Թուրքմենբաշին, որի աշխատանքային օրը տեւում է 7:30-ից մինչեւ 21:30: Ընթերցողների ուշադրությունը հատկապես բեւեռվում է այն փաստի վրա, որ պետության ղեկավարը չի ունեցել հանգստյան օրեր եւ արձակուրդ, սակայն ոչ մի բառ չի ասվում այն մասին, թե դա ինչպես է անդրադարձել բանվորական մասնաշի կայունության վրա:

■ *Կրթության նախարարի 1-ից կտարվի «ուժեղ» ազգայնական քաղաքականություն: Կրթության նախարարների կոլեգիան այժմ ընդունել է 1995 թ. բյուջեի նախագիծը: Լատիշներին արդյունքների խոսքերով, նախագծի հիմնում ընկած է «ուժեղ» ազգայնական քաղաքականության համակարգը: Հունվարի 1-ից կբարձրվում է բարձրացնել կենսաթոշակները ու միջին աշխատավարձը, կավելացվեն առողջապահության, մշակութային կրթության ծախսերը:*

ԻՏԱՌ ՏԱՍՍ ԱՐԵՆԿՈՒՄ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Ոիսա եւ Իվան Գոլուբկովների հուշարձանը

ՄՈՍԿՎԱ, 19 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Կուրսկի խարազործ վարպետները մի յուրօրինակ հուշարձան են պատրաստել, որը նրանց հոմորի եւս մեկ վկայություն է: Նրանք հիշատակի հուշարձան են պատրաստել Ոիսա եւ Իվան Գոլուբկովների համար, որոնք MMM-ի ստվերային վախճանից հետո անհետացան Ռուսաստանի հեռուստաէկրաններից: Ռուս վարպետների կարծիքով, նրանք գրեթե ազգային հերոս էին դարձել միլիոնավոր ռուս հեռուստադիտողների համար եւ արժանի են այդ հուշարձանին:

Ռադիոակտիվ նյութերի բիզնես

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Ռուսաստանում մեծ տարածում է գտել ռադիոակտիվ նյութերի հափշտակումն ու գաղտնի վաճառքը: Չնայած մահացու վտանգին, այս «շահութաբեր բիզնեսը» շատերին է հրապուրում: Օրերս Պսկովում ձերբակալվել են երկու հանցագործներ, որոնք տեղափոխում էին 56 կգ ռադիոակտիվ նյութ: Իսկ Պյատիգորսկի բնակիչ Յուրի Նազարյանը մոսկովյան բնակելի բազմաբնակարանից մեկում պահել է 27 կգ ուրանի հավելի չանհերքով այն մահացու վտանգը, որ սպառնում էր իրեն եւ բազմաթիվ բնակիչներին:

digitised by A.R.A.R.@

Հրատապ

Ֆրանսիայի ազգային կրթության նախարարությունը հոկտեմբեր ամսին, հակառակ սեպտեմբերին իր իսկ ընդունած որոշման, հայտարարել էր, թե հայերենն այսուհետ դասավանդվելու ճանաչված է առաջին կարգի օտար լեզու ֆրանսիական միջնակարգ դպրոցներում, ինչպես օրինակ՝ անգլերենը, իսպաներենը, գերմաներենը եւ այլն...

Սա պետք ուղղված, սակայն հաղթանակ էր Ֆրանսիայի հայ համայնքի համար: Մի հաղթանակ, որն անշուշտ հիմքերի վրա չի հենվում գետնում, դա տարածված է շարունակ, քանի որ հայերենը, որպես առաջին կարգի օտար լեզու դասավանդելու համար ֆրանսիական միջնակարգ դպրոցներին հարկավոր են համարժեք մակարդակով օժտված ուսուցիչներ:

Ֆրանսիայի հայկական ակումբների կամ եկեղեցիների կից միությունների միօրյա վարժարաններում հայերեն գրել կարդալ սովորեցնող օգնականների կամ հոգիների մակարդակով հնարավոր չէ հեռու գնալ:

Երկրորդ հարցն այն է, որ երբ նույնիսկ հայերենի որակյալ ուսուցիչներ կարողանանք գտնել, մի մասին Հա[illegible]տան [illegible] պրն Վահան Տեր-Ղեւոնդյանին:

– Պրն Տեր-Ղեւոնդյան, ի՞նչ կասեիք հայ-ֆրանսիական համաձայնագրի իրական լինել-չլինելու մասին:

– Ստորագրված փաստաթուղթը համարժեք մի համաձայնագիր է, որը նույնքան իրական է, որքան որեւէ միջպետական փաստաթուղթ: Սա նշանակում, որ այն հաստատված է ոչ միայն Հայաստանի, եւ թե Ֆրանսիայի խորհրդարանների կողմից, այլեւ՝ ֆրանսիական ծերակույտի կողմից, իրավական տեսակետից դառնալով լիարժեք մի փաստաթուղթ: Ուրեմն կասկած լինել չի կարող այդ համաձայնագրի «իրական» կամ «ոչ իրական» լինելու մասին:

Եթե գոյություն ունի որեւէ համաձայնագիր, որն ավելի իրական է, կուզենայի իմանալ ո՞րն է:

Հայ-ֆրանսիական համագործակցության եւ բարեկամության պայմանագիրը իր հոդվածներից մեկով նախատեսում է, որ Հայաստանում պիտի ամեն կերպ զարգացվի ֆրանսերենը եւ համապատասխանաբար... Ֆրանսիայում պիտի զարգացվի նաեւ հայերենը:

Այո, ֆրանսախոսությունը համատարած է Հայաստանում:

Ուրեմն... այս ֆրանսախոսությունը եւ հայ-ֆրանսիական հարաբերությունների սերտացումը, զարգացումը հիմք է տալիս ենթադրելու, որ ֆրանսիական դպրոցների հիշյալ ցանցը ավելի ու ավելի պիտի մեծանա ու ընդհանրապես ֆրանսերենի դասավանդումը շատ ավելի մեծ տեղ պիտի գրավի մեր կրթական համակարգում:

Ինչ վերաբերում է ֆրանսիական դասարաններին, որոնք նոր պիտի բացվեն, իմ իմացած տեղեկությունների համաձայն, կարող եմ ասել, թե խնդիրը այն էր, որ տվյալ դասարանների կրթական ծրագրերը պատրաստ չէին եւ պատրաստ են գրանցվել նախ Հայաստանի ընդհանուր միջնակարգ դպրոցների համար պատրաստված ծրագիրը եւ հետո՝ ինչու չէ, հավելյալ, իրենց հատուկ ծրագրերը:

Սա անլուծելի հարց չէ, եւ հետո գտնում եմ, որ բոլոր երկրներում էլ օրենքը նույնն է, քանի որ այդ դասա[illegible]

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆրանս-հայկական բարեկամության եւ համագործակցության պայմանագիրը գործողության մեջ

Վ. Տեր-Ղեւոնդյան. «Հայերենի ուսուցիչների վարձատրման հարցը պետք է լուծի Ֆրանսիայի կրթության նախարարությունը»

Հայ համայնքը մտահոգված է, թե այս հա՞րցն էլ պիտի ծանրանա իր ուսերին

յաստանից պայմանագրով հրավիրել, արդյոք ֆրանսիական պետությունը իր բյուջեից պիտի վարձատրի՞ նրանց:

Տրամաբանական է, թե՝ անկասկած, այո: Քանի որ երբ հայերենը, ֆրանսիական ազգային կրթության նախարարության կողմից ճանաչվել էր որպես առաջին կարգի օտար լեզու, մնացած 20 օտար լեզուների հետ, ուրեմն ինչպես մյուս օտար լեզուների ուսուցիչների, հայերենի ուսուցիչներն էլ ֆրանսիական պետական դպրոցներում դասավանդելիս պետք է վարձատրվեն ֆրանսիական պետության կողմից:

Տրամաբանությունը...այո, սակայն միշտ սրանով չեն գործերը ղեկավարվում:

Այս առիթով դիմեցինք Սեւան Պոռվանս համալսարանի հայագետ դասախոս պրն Ռոբեր Տէր Մերգերյանին, Սորբոնի համալսարանի հայագետ պրն Ժան Պիեռ Մահեին, I.N.A.L.C.O.-ի հայերենի դասախոսուհի տիկ. Անահիտ Տէր-Մինասյանին եւ «Դպրոցատէր» վարժարանի տնօրէն պրն Կարապետ Պալճեանին, որոնց հետ ունեցել հետաքրքիր զրույցներ: Նրանց կարծիքներն արդեն [illegible] են մեր թերթի նախորդ համարներում:

Նրանց խոսքերում շատ հետաքրքիր ու անհանգստացնող արտահայտություններ կային:

«...Միմիայն մեկ պայմանական մի որոշում, իրական համագործակցության մի համաձայնագրի շրջանակի մեջ կարող է միմիայն սպասել, քանի որ ներկա համաձայնագիրը այնքան ալ [illegible] իսկական համագործակցության մի համաձայնագիր»:

Հետո, «...պետք է ճշտել, Հայաստանի կողմից ո՞վ է ցուցաբերելի փոխադարձություն, քանի որ Հայաստանում ֆրանսիական դեսպանատան պատասխանատուները որոշ դժվարություններ ունեն ֆրանսիական դասարաններ բացելու Երեւանի մի դպրոցում»:

Իսկ ամենահրատապներից վերջինը «...հայերենի ուսուցիչներ պատրաստելու հարցը, կարեւոր խնդիր է, [illegible] Ֆրանսիայի հայկական գաղութը»:

[illegible]

Սա, ուրեմն, փոխադարձ պայմանավորվածություններից մեկն է, որ ստանձնում են Հայաստանը եւ Ֆրանսիան, երկու պետությունների նախագահների ստորագրությամբ հաստատված փաստաթղթով:

– Փարիզում հայերենի դասավանդման կարեւոր դեմքերից մեկը ասում է, թե Հայաստանի կողմից պետք է ցուցաբերվի փոխադարձություն ֆրանսիական պետությունից որոշ բաներ պահանջելիս, երբ Հայաստանում ֆրանսերենի դասավանդման գործում որոշ հարցեր առաջանում, փոխադարձության սկզբունքի վրա [illegible] է ընկնում:

– Շատ լավ, երբ հարցը փոխադարձության մասին է, ասեմ, որ իրոք փոխադարձությունը խիստ կարեւոր դեր է խաղում նման պայմաններում: Փոխադարձություն... այո, սակայն նայած ո՞ւմ կողմից: Հայաստանում դեռ համայնավարության օրոք ֆրանսերեն լեզվի եւ քաղաքակրթության ուսուցումը չէր սահմանափակվում: Բացի տասնյակ դպրոցներից, ուր ֆրանսերեն էր դասավանդվում, 60 ակումբներից սկսած, 2-ը Երեւանում, 1-ը Գյումրիում, գործում են ֆրանսիական թեքումով հատուկ դպրոցներ: Այս դպրոցներում միայն ոչ միայն ֆրանսերեն է դասավանդվում, այլ նաեւ ֆրանսիական քաղաքակրթություն, Ֆրանսիայի աշխարհագրություն, Ֆրանսիայի պատմություն եւ այլն:

Դարձյալ դեռ համայնավարության օրոք ֆրանսերեն լեզվի եւ քաղաքակրթության դասավանդությունը գոյություն ուներ անգամ բարձրագույն ուսումնական բնագավառում. Երեւանի պետական համալսարանի ռոմանագերմանական բաժինը եւ Երեւանի օտար լեզուների ինստիտուտը, ուր նույնպես դասավանդվում էր եւ ծանր բաշխվում ֆրանսերեն լեզուն, մշակույթն ու քաղաքակրթությունը:

Սովորական դպրոցներում, ֆրանսիական թեքումով հատուկ դպրոցներում, համալսարանում ու ինստիտուտներում ֆրանսերեն լեզվի եւ ֆրանսիական քաղաքակրթության հետ [illegible]

ռանի աշակերտները ավարտելուց հետո Ֆրանսիա չպետք է գնան բարձրագույն ուսում ստանալու համար (խոսքը 1 կամ 2 աշակերտի մասին չէ, իհարկե), այլ, բոլորի նման պիտի հետեւեն Հայաստանի բարձրագույն կրթօջախներում:

Ուրեմն, Հայաստանի մյուս դպրոցներից եկող աշակերտների հետ նույն զուգահեռ պայմանների մեջ պետք է լինեն այդ աշակերտները:

– Վերջին հարցը. ի՞նչ կասեիք Ֆրանսիայում պետական դպրոցներում հայերեն դասավանդող ուսուցիչների պատրաստման ծախսերը հայկական համայնքի ուսերին դնելու վերաբերյալ:

– Ես չեմ կարծում, որ պետք է ամեն ինչ թողնել Ֆրանսիայի հայկական համայնքի վրա: Առանց այդ էլ, ինչպես գիտեմ, այն բոլոր հայկական դպրոցները, որոնք գոյություն ունեն Ֆրանսիայում, առաջ, այսօր էլ շատ չեն, գրեթե ամբողջովին, երբ չասեմ 100 տոկոսով, հայ համայնքի վրա է նստած:

Փարիզի «Դպրոցատէր», Սարսելի «Համազգային» վարժարանները գրեթե չնչին, ծիծաղելի օգնություն են ստանում պետությունից* եւ... ամբողջ ծախսը ֆրանսահայ համայնքի վրա է: Ուրեմն, իմ կարծիքով, Ֆրանսիայում պետական դպրոցներում, հատկապես հայերենի դասավանդման գծով պատրաստվելիք ուսուցիչների վարձատրման հարցը, մանավանդ որ հայ-ֆրանսիական համաձայնագիրը դա նախատեսում է, ֆրանսիական ազգային կրթության նախարարության բյուջեից է լուծվելու: Անհասկանալի է ողջակի, թե ինչո՞ւ հայկական համայնքի (որն արդեն յախծղամ ծանրաբեռնված է) ուսերին պետք է դրվի այս նոր բեռը:

Ֆրանսիայում հայկական համայնքը ունի շատ հարցեր եւ արդեն իսկ չի կարողանում հասնել դրանց:

Ուրիշ բան, որ հայ համայնքը պետք է համախմբվի, եւ այս հարցի շուրջ պետք է ստեղծվի մի համազգային [illegible]:

** Փարիզի «Դպրոցատէր» վարժարանի ամբողջ 22 աշակերտներից նախկին 4-ը պետության կողմից են վարձատրվում, իսկ Ֆրանսիայի այլ [illegible]*

ՌՈԲԵՐՏ ՍԵՐՈԲ, ՓԱՐԻԶ

ՏԵՍԱԿԵՏ

Տնտեսական վեճերի իրավական կարգավորումը Հայաստանում

Միջազգային տնտեսական ամբողջացման, միջազգային առեւտրի եւ ֆինանսական կապերի ընդլայնման պատճառով առաջացրեցին այդ պետությունների եւ Հայաստանի տնտեսավարող սուբյեկտների միջեւ ու ներտնտեսական դաշտում ծագող վեճերի կարգավորման եւ լուծման խնդիրը: Այդ վեճերի կարգավորման իրավական մեխանիզմի ստեղծումը արդիական դարձավ հատկապես ԽՍՀՄ փլուզումից հետո, քանի որ նախկին Խորհրդային Միության պետությունների միջեւ դադարել են տնտեսական սերտ կապեր, եւ առաջացրած [illegible] են դրանց էլ ավելի ընդլայնում:

Շուկայական տնտեսության պայմաններում, սեփականության մի քանի ձեւերի առկայությունը բացառում է տնտեսավարման սուբյեկտների միջեւ ներտնտեսական վեճերի լուծումը վարչահրամայական համակարգին բնորոշ նախկին ձեւերով եւ միջոցներով: Սակայն համապատասխան իրավական մեխանիզմի բացակայության պատճառով այն դեռեւս խնդրահարույց է Հայաստանի արբիտրաժի կողմից: Գաղտնիք չէ, որ Հայաստանում գործող դատական բարեփոխումների հիմնական նպատակը շուկայական տնտեսության անցած երկրներին բնորոշ դատական համակարգի ստեղծումն է: Սահմանադրության, արբիտրաժային դատարանի մասին օրենքի եւ այլ իրավական ակտերի նախագծերը, ինչպես նաեւ դատական իշխանության խնդրին վերաբերող մամուլում հայ իրավական մտքի ուսումնասիրությունը թույլ է տալիս ենթադրելու, որ Հայաստանում դատական իշխանությունը կբաղկանա 3 ճյուղի՝ սահմանադրական դատական իշխանության, ընդհանուր դատական կամ ընդհանուր իրավասության դատական իշխանության, տնտեսական վեճերը լուծող դատական իշխանության: Առավել [illegible] համակարգում դատական իշխանության առաջին երկու ճյուղերին վերաբերող հարցերը, անդրադառնանք դատական իշխանության երրորդ ճյուղի, այսպես կոչված տնտեսական դատական իշխանության խնդրին, որը, կարեւոր է ասել, գրեթե չի լուսաբանված:

Շուրջ 60 ամյա դատական գործունեություն ունեցող արբիտրաժը ստեղծվել է պետական եւ գերատեսչական արբիտրաժների տեսքով: Պետական արբիտրաժում լուծվում են տարբեր ձեռնարկությունների, հիմնարկների եւ կազմակերպությունների միջեւ ծագող տնտեսական վեճերը, իսկ գերատեսչական արբիտրաժում՝ միեւնույն գերատեսչության, նախարարության համակարգում գտնվող կառույցների միջեւ ծագող տնտեսական վեճերը:

Զարգացող շուկայական հարաբերությունները եւ տնտեսական վեճերի իրավական կարգավորման անհրաժեշտությունը դեռեւս 1991 թվականին հանգեցրին Խորհրդային Միության արբիտրաժային համակարգի վերակառուցմանը, որի փոխարեն, սակայն, արդեն նախկին հանրապետություններում ստեղծվեց արբիտրաժային դատական համակարգ: Արբիտրաժային դատարաններ ստեղծվեցին Ռուսաստանի Դաշնությունում, Ուկրաինայում, Մոլդովայում, Ուզբեկստանում եւ այլ հանրապետություններում: Վերջերս տնտեսական դատարան ստեղծելու գաղափարը գլխավորվեց նաեւ Հայաստանում, որի արտահայտությունը եղավ «Արբիտրաժային դատարանի մասին» օրենքի նախագծի ստեղծումը: Ինչպես ԱՊՀ մյուս երկրներում, այնպես էլ Հայաստանում տվյալ օրենքի ընդունման նպատակը արբիտրաժի վերափոխումն է տնտեսական վեճեր քննող եւ լուծող դատարանի, որը իրավունքների պաշտպանության [illegible] պետք է ստեղծի համապատասխան

ձեռնարկատերերի, սեփականատերերի, ոչ պետական ձեռնարկությունների, հիմնարկների, ձեռնարկությունների եւ կազմակերպությունների համար: Սակայն խնդրի բարդությունը կայանում է այն, [illegible] տեսակետից արդյունավետ է՞, համակարգը ստեղծելիս ինչ: Այս առումով, հարց է առաջանում, նպատակահարմա՞ր է Հայաստանի ծանր տնտեսական եւ դրամական իրավիճակում նոր դատական համակարգ ստեղծել: Թվում է, թե հարցի պատասխանը միանշանակ է, երբ նկատի ունենանք [illegible] երկու փաստարկ. 1) [illegible] ձեռնարկատիրության զարգացման եւ միջազգային տնտեսական կապերի ընդլայնման հետեւանքով տնտեսական վեճերի թվաքանակը անհամեմատ կավելանա, որոնց լուծումը մեկ տնտեսական դատարանում [illegible], 2) մեկ տնտեսական դատարանի գոյությունը [illegible] Հայաստանի տարբեր շրջաններում գտնվող եւ միմյանց հետ գործարար կապեր հաստատած տնտեսավարող սուբյեկտների համար, զրկելով նրանց առաջացած վեճերը տեղում լուծելու հնարավորությունից:

Այսպիսի փաստարկներից հետո, բնականաբար, կասկած չպետք է հարուցի մեր պատասխանը «Ստեղծե՞լ նոր տնտեսական դատարաններ Հայաստանում, թե՞ չստեղծել» հարցադրմանը:

Կարծում ենք, որ Հայաստանը այս կարեւոր խնդրի լուծման հարցում ունի ընտրության լայն հնարավորություն, քանի որ գոյություն ունի տնտեսական վեճերի լուծման իրավական կարգավորման հարուստ միջազգային փորձ: Օրինակ, Հայաստանը կարող է 1) ստեղծել մասնագիտացված տնտեսական դատարաններ (Գերմանիա, ԱՄՆ), 2) թողնել տնտեսական վեճերի քննությունը եւ լուծումը ընդհանուր իրավասության դատարաններին, այսինքն՝ խուսափել նոր կառույցներ ստեղծելուց (Իսպանիա), 3) ընդհանուր դատարաններին կից ստեղծել գործարարային ստորաբաժանումներ առեւտրական պալատների նախաձեռնությամբ (Մեծ Բրիտանիա, Գերմանիա):

Ըստ մեզ, առաջին տարբերակը անընդունելի է Հայաստանի ծանր սոցիալ-տնտեսական վիճակի պատճառով, եւ պահանջվող ծախսերի, փորձի, կազմակերպական աշխատանքի առումով նոր դատական համակարգի ստեղծումը [illegible]: Ինչ վերաբերում է երկրորդ տարբերակին, ապա այն բավական ռացիոնալ է, բայց անհարմար, որովհետեւ 1) տնտեսական վեճերի քննության եւ լուծման առանձնահատկությունները պահանջում են լրացուցիչ մասնագիտական պատրաստվածություն, 2) էլ ավելի կծանրաբեռնվի ընդհանուր դատարանների առանց այն էլ ծանրաբեռնված աշխատանքը:

Ուստի, կարծում ենք, վերջին տարբերակը Հայաստանի համար առավել ընդունելի է: Մեծ Բրիտանիայում եւ Գերմանիայում հաջողությամբ կիրառվող այդ տարբերակը ենթադրում է տնտեսական վեճերի լուծումը վստահել առեւտրական պալատների ստեղծած [illegible] Գերագույն դատարանի եւ շրջանային դատարանների կազմում: Գտնում ենք, որ անհրաժեշտ է ստեղծել ոչ թե առանձին դատական համակարգ, այլ ընդհանուր դատարաններին կից մասնագիտացված տնտեսական գործարարային ստորաբաժանումներ:

Իհարկե, վերջին խոսքը պատկանում է ՀՀ Գերագույն խորհրդին, եւ հուսով ենք, որ սույն հոդվածում արտահայտված տեսակետը ուշադրությունից չի վրիպի:

ԱՐԱ ՊԱՊՅԱՆ

Իրավաբանության թեկնածու

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Միջազգային

Չնայած Ծննդյան տոները լայնորեն նշվում են Ճապոնիայում, ճապոնացիների շատ չնչին մասն՝ ընդամենը մեկ տոկոսն է քրիստոնյա։ Եվ չնայած սակայն Ճապոնիայում մեկ տարածված են դավանանքներն ու տաճարները, «ի՞նչ հավատ եք դավանում» հարցմանը ներառված ճապոնացիների մեծամասնությունը նրանի պատասխանն. «ոչ մի»։

Հատուկ ազգագրականներով ընդունված, խայտաբղետ լուսային Լեֆենսներով պայծառեն զարդարված ցուցափեղկերը Ծննդյան որոնս այդտեղից երկրագնդում առավել դառնալու կարողությամբ։ Միջազգայնացման եկեղեցական առանցքային բաղկացած է, չուր տարից մամուլ զարգացում, զոհաբերություն, կյանք ապրի և հեռում։

Ոչ մի կրոն չդավանելը, սակայն չի նշանակում, որ ճապոնացիները աթեիստներ են։ «Լավ Ջանին» սամ սարերի (որից խաղում եմ մեր տեղեկություններ) համաձայն Ոկիչիո Հաշիմոտոյի զեկուցման ավելի ճիշտ կլինի ասել, որ նրանց համար «բազմարժեքներ»։ Հավատալով նաև հարմար կյանքի գոյությանը.

թյամբ) սատեր։ Ճապոնացիները չեն սիրում հակասությունների մեջ ձեռքից և առօրյա խոսավում են առանձնանալից։ Նրանք հիմնականում չափազանց հանդուրժող են և միմյանց հարցերի դեռքում կարծ նախկից են բազմազանությունն ընդունե-լուն։ Նրանց բնավորության այդ գծերը հակասական կարգված են կրոնի, հավատի հետ։ Ի տարբերություն քրիստոնեության և մահմեդականության, բուդդայականության մեջ չկան առանցքը առաքել և փրկչի գաղափարներ։ Ավելին, ինչպես բարձրացան Նոբյուն, հավատալ է

ԵՐԿՐՆԵՐ ԵՎ ԲԱՐՔԵՐ

Ճապոնացիներն անժխտելի գաղափարների կողմնակից չեն

տոներից անմիջապես հետ փոխում են իրենց «դեմքը», դիմավորելու համար ճապոնական Նոր տարին։ Ճապոնացիներից շատերը հագնվում են ազգային տարազներ կիմոնո և այցելում բուդդայական տաճարներն ու սինտոյական գմբեթաներները, որտեղ, հանցավորություններ են գալիս պատրաստվելով հետ աղոթում են բնատնկելի անձնականության և նյութական առողջության համար։ Արդարության դեմ չմեղանչելու համար պետք է նշել, որ այցելուների մեծամասնությունը ոչ բուդդայականությունն է դավանում, ոչ էլ սինտոյականությունը։

Այս երկուսը Ճապոնիայի առավել տարածված կրոններից են։ Առաջինը ծագել է Հնդկաստանում մ. թ. ա. VI-V դդ., իսկ Ճապոնիայում տարածվել է մ. թ. VI դարից։ Բուդդայականության դավանանքը հիմնականում շարադրված է «սուրբ» գրքում, որը բաղկացած է 3 «Վինայա», «Սուտրա» «Աբհիդամմա» մասերից։ Բուդդայականության հիմնական բովանդակությունը «փրկության» կամ «ազատության» գաղափարն է՝ շարադրված չորս ազնիվ ճշմարտությունների մասին ուսմունքում։ Այս ուսմունքի համաձայն, կյանքը տառապանք է, և դրա պատճառը մարդկանց ցանկություններն ու կրքերն են։ Տառապանքներից կարելի է փրկվել իր մեջ խեղդելով ցանկություններն ու կրքերը և հետևելով Նիրվանա տանող փրկության ուղուն։ Սկզբունքը տառապանք է, մահը փոխարկված նոր կյանքի։ Աշխարհում ամեն բան հաջորդող սերունդների համակցությունների անվերջ փոխակերպումների ու տեղում առկայան է։

Իսկ երկրորդը սկզբնավորվել է մ. թ. IV դ., բնեւ ուշ առաջացել գոյության են ունեցել վաղ անցյալում։ Շատ սինտոյականության մասին առաջացել է ազգերի առասպելներից (կամի) մեկից։ Սահմանածի հոգին ուրույն պայմաններում կարող է դառնալ կամի, ոռն օժտված է ծիսային առարկաներում (սար, հայելի, սուսեր, զարդանիկ) ծառանալներին և

րին, նրանց համարելով «խնամության աղբյուր», «Հավատի հարց» հոդվածում վերոհիշյալ հոդվածագիրը ճապոնացիների բնավորության և վարվելակերպի մասին հաղորդում է հետաքրքիր տեղեկություններ, որոնք խիստ ուսանելի են։

Ընդհանուր առմամբ, գրում է նա, ճապոնացիներն անժխտելի գաղափարների կողմնակից չեն։ Նրանց դժվար է համոզել ճշմարտության այս կամ այն ձևի բացարձակության մեջ։ Ճապոնիայի պատմությունը չի է «համամիտությունների» և դրա առավելությունների ճանաչման բազմաթիվ դասերով։ Սակայն պետք է անմիջապես ավելացնել, որ ճապոնացիները գիտեն ինչպես օգտվել օտար մշակույթներից, գիտեն ինչը վերցնել այլոցից և ինչը մերժել, իսկ վերջում էլ ինչպես համատեղել իրենց տեղական ավանդույթներին։ Նույնիսկ երկրի քաղաքական կառուցվածքը ասիական հիմնական օրենսդրությամբ առողջ կառող է ծառայել։ Այն ուսանողական միասնությունն է, որի հետևորդը ձևով իր մեջ միախառնում է անտարբերության ժողովրդավարության և անգլիական խորհրդարանական կառավարության (նախարարների կաբինետ վարչապետի առաջնորդությամբ)

Նախնադարյան հատուկ մարդկանց բաղադրիչներին Կոնքը նրանց համար իրենց առօրյա կյանքի «ծիսականացված» մասն է։ Նոր տարվա տոնական օրերին մեծ ընկերությունների գործավարները անգամ այցելում են ամսական տաճարներն ու փոխարինում իրենց մատաղներ անում իրենց ընկերությունների, առավել հաջողակ բարօրության համար, գիտակցելով, որ իրենց բարօրությունը կախված է ընկերության բարօրությունից։

Տեղին է հիշատակել այստեղ այն, որ նրանք այդ երկրներում կրոնն ու և կենցաղն են մարդկանց խոսք կարող կամ բարոյականության սահմանում նրանց մեջ, որպես Ճապոնիայում հասարակությունն է կատարում այդ դերը։ Հասարակության կողմից ընդունված որոշակի կանոններն են, որոնք ձևավորում են մարդկանց անհատների գործունեությունը։ Ճապոնացիներից շատերը պարզապես սարսափում են իրենց փոխարինելու համար հասարակության կողմից անտարբերի ներառվելուց կամ արհամարհվելուց։ Անձի զգացումը չափազանց ուժեղ է նրանց մոտ, նույնիսկ գործարար շրջաններում։ Առանց գիտելիքի և փորձի գործընկերը կամ ղեկավարի դրոշի անցնելը անհնարին է համարվում։ Բազմաթիվ գործարար շրջանակներին հայտնի ճապոնացիները Հոնդան, Մոնին, Տոյոտան և մյուսները բարձրացել են ղեկավար պաշտոնների, սկսելով աշխատանքային հասարակ գծի բանվորի աստիճանից։ Ճապոնացիները կիսում են այնպիսի գործարար մարդկանցով, որոնք ինչ-որ են խոսում քիչ, բայց շատ գործում, իսկ շատախոսներին բացարձակ չեն վստահում։

Ժամանակները կարող են փոխվել, իհարկե, բայց իրենց ազգային արժեքները գնահատող և գրված ու չգրված բարոյական նորմերը պահպանող ժողովուրդները գեթ երկար կպահպանեն հզորություն ու բարգավաճում ճանաչված մարդկության առաջավոր շարքերում։

Պատրաստեց
ԱՆՆԱ ԾԱՌՈՒԿՅԱՆԸ

ԱՆԿԱՐԱ

Դեմիրել. «Առանց Թուրքիայի Եվրոպան անիմաստ կլիներ»

Թուրքական հեռուստատեսությունը հաղորդել է, որ Պորտուգալիայի նախագահ Մարիո Սոարեշը ժամանել է Թուրքիայի նախագահ Դեմիրելի մոտ։ Իր ելույթում Դեմիրելն ասել է. «Թուրքիան ձգտում է, որ Եվրոպան իր կողմից խաղաղությունն ու անվտանգությունը։ Մենք հավատում ենք, որ ապագայում երկրները նույնպես կհենադարձն հիշյալ սկզբունքներին։ Թուրքիան իր ժողովրդավարական համակարգով, տնտեսական ու մշակութային կառուցվածքով հարմարվում է Եվրոպայի ապագա ծրագրին։ Եվ Եվրոպան առանց Թուրքիայի չի պատկերացվում, քանի որ առանց Թուրքիայի Եվրոպան անիմաստ կլիներ։ Թուրքիան, գտնվելով Եվրասիական դարձում, կլինի նաև Եվրոպայի մշակութային համայնքի կենտրոնը։ Այս առումով մեր հետագա նպատակը Եվրոպական միությունն է։ Մենք համոզված ենք, որ Պորտուգալիան այդ հարցում մեզ կաջակցի, համաձայն երկրների միջև առկա սերտ համագործակցությանը»։ Նա շարունակել է իր խոսքը Դեմիրելը։ Իր պատասխան խոսքում Սոարեշն ասել է. «Մեր երկու երկրները միմյանց մեջ բարեկամներ եմ համարում, քանի որ այնպես Թուրքիան և Պորտուգալիան ՆԱՏՕ-ում, ԵԱՀԽ-ում և այլ միջազգային կազմակերպություններում համագործակցում են։ Դա ցանկանալի է, սակայն Եվրոպական միությունը անդամակցությունը փոխի»։ Դեմիրելն այցելել է Լիսաբոնի համալսարան, որտեղ նրան են հանձնել հայցի պատվավոր դոկտորի վկայականը։ Այցելության ընթացքում երկու երկրների միջև ստորագրվել են համագործակցության վերաբերյալ մի շարք համաձայնագրեր։

ԼՏ

ՏԱՐԱԾՔ

Ռուսական գազ Հունաստանին

ԱԹԵՆՔ, 20 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱԱՏ։ Հունաստանի վարչապետ Պապանդրեուն այսօր ընդունեց ՌԴ կառավարության փոխնախագահ Դավիդովին։ Վերջինս այստեղ ստորագրեց ռուս-հունական պայմանագրին կցված արձանագրությունը ռուսական գազը Հունաստան առաքելու վերաբերյալ։

Բուլղար սոցիալիստները հաղթեցին արտահերթ ընտրություններում

ՍՈՖԻԱ, 19 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՌԻԱ ՍՆԱՐՔ։ Բուլղարիայի Սոցիալիստական կուսակցությունը մեծ հաղթանակ տարավ կիրակի օրն անցկացված խորհրդարանային ընտրություններում։ Նախնական տվյալների համաձայն, նախկին կոմկուսի օգտին կվեարկել է ընտրողների 43,3 տոկոսը։ Սոցիալիստների հիմնական ախոյանը՝ ժողովրդավարական ուժերի դաշինքն ստացել է 24.5 տոկոս։ Նրանցից բացի խորհրդարանում ներկայացված կլինեն ժամանակավորների շահերը ներկայացնող Իրավունքների եւ ազատության շարժումը, ժողովրդավարական կուսակցության եւ Հողագործական ժողովրդական միության միավորող ժողովրդական դաշինքը, Բուլղարիայի ձեռնարկատերերի Բուլղարական բիզնես դաշինքը։ Առաջին արդյունքները ցույց տվեցին, որ սոցիալիստները տանուլ են տվել Սոֆիայում, փոքր առավելություն ունեն մեծ քաղաքներում, մեծ առավելություն՝ փոքր քաղաքներում ու գյուղերում։

Եվրոպայի ռազմական բախումները Հարավային Կարոլինայում

Հարավային Կարոլինայում կրկին բողոքի ալիք է բարձրացել կազմված տեղի ռազմական բախումների պահեստների հետ։ Թափոնների վտանգը հատկապես մեծ է Սավաննա գետի շրջակայքում։ Նահանգի բնակիչների վրդովմունքն է առաջացրել այն փաստը, որ այստեղ բացի ամերիկյան ատոմային գործարաններից թափոններից, պետք են բերվել նաև Եվրոպայի ռազմական բախումները։ Նահանգային իշխանություններն այս կապակցությամբ դատական պատասխանատվության են կանչել թափոնների տեղափոխումն իրականացնող կազմակերպություններին։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

Մենք՝ Աշտարակի շրջանի Արագած գյուղի բնակիչներս, II աշխարհամարտի I խմբի հաշմանդամ Սուրեն Մամիկոնի Թոռոյանս և հաշմանդամ կին՝ Քնարիկ Խաչատուրի Թոռոյանը, մեր խորին շնորհակալությունն ենք հայտնում ՄԱԿ-ի միջազգային զարգացման և ժողովրդավարության հիմնադրամի, տնօրենին և հատկապես Երևանյան գրասենյակի աշխատակիցներ Հասմիկ Նունյանին, Այսգանեա Մարտիրոսյանին և Կարինե Հովակիմյանին, ցուցաբերած մարդասիրության, գթասրտության և պարտաճանաչության համար։

Պետք է նշել, հատկապես, Հասմիկ Նունյանի մարդկային վեհ և գնահատելի արժանիքների մասին, որը, չնայած զբաղված լինելուն, կարողացավ այցելել հեռավոր և ցուրտ Աշտարակ առանց դժվարության և բավարարել մեզ վերը նշված ֆոնդի կողմից բաշխվող նավթի կտրոնով, որը խիստ անհրաժեշտություն էր և մեծ օգնություն։

Վերջում ուզում եմ նշել, որ կառավարության որոշման համաձայն, գյուղաբնակներին նավթի կտրոն չի տրվում, այդ մասին տեղեկացրին հիմնադրամում, սակայն ՄԱԿ-ի Միջազգային ժողովրդավարության և զարգացման հիմնադրամի աշխատակիցները, տեսնելով մեր պայմանները ուսումնասիրելուց հետո, կայացրին ճիշտ որոշում, գտնելով, որ նավթը մեզ համար նույնպես կարևոր է, ինչպես քաղաքաբնակ շատ ընտանիքների համար։

Դարձյալ շնորհակալություն ենք հայտնում հիմնադրամի աշխատակիցներ Հասմիկ Նունյանին, Այսգանեա Մարտիրոսյանին, Կարինե Հովակիմյանին։

Հուսանք, որ միջազգային մարդասիրական այդ կազմակերպությունը հետագայում եւս չի մոռանա մեր մասին։

Աշտարակի շրջանի Արագած գյուղի բնակիչներ՝
II աշխարհամարտի I խմբի հաշմանդամ
Սուրեն Մամիկոնի Թոռոյան,
Քնարիկ Խաչատուրի Թոռոյան

ԱՇԽԱՐՀ

Հիվանդությունների պատճառը կենդանյութերի պակասն է

Միացյալ Նահանգների տեղեկատվության ծառայության երեւանի գրասենյակի դեկտեմբերի 19-ի հաղորդագրության համաձայն, Համաշխարհային բանկի կողմից կատարված մի ուսումնասիրություն պարզել է, որ աշխարհում տարածված ամենասովոր բնույթի հիվանդությունների առաջը կարելի է առնել, եթե երեխաները ստանան կենդանյութերի՝ վիտամին Ա-ի, յոդի եւ երկաթի պակասը հարթահարելի։

ՀԲ-ն պարզել է, որ աշխարհում ավելի քան 13 միլիոն մարդ տառապում է կուրությամբ, եւ նախադպրոցական հասակի 10 երեխաներից 6-ը մահանում է վիտամին Ա-ի պակասի հետեւանքով։ Մոտ 1 մլրդ. մարդ տառապում է սակավարյունությունից՝ երկաթի պակասի եւ նույնքան էլ՝ յոդի պակասի հետեւանքով։ Նշվում է, որ Աֆրիկայում, օրինակ, սակավարյունությամբ հիվանդացող վաղահաս երեխաների 30 տոկոսը մահանում է, եթե արյան անմիջական փոխներարկում չի կատարվում, իսկ Բանգլադեշում հղի կանանց 99,5 տոկոսը տառապում է սակավարյունությամբ, ընդ որում նրանց երկու երրորդը՝ հիվանդության ծանրագույն աստիճանով։ Այդ կանանց 20 տոկոսը դատապարտված է մահվան, իսկ հազար ծննդաբերողների երեխաների հազար երեքն այնտեղ է ընկնում, որ մի խմբի օրից նրանք կամ են մահանում։ Այս երեւույթը բժիշկները բացատրում են հղիության շրջանում կանանց մոտ յոդի եւ երկաթի պակասով։ Եթե նույնիսկ երեխաները հաղթահարեն եւ ապրեն, ապա նրանց կյանքի տեւողությունը կարճ կլինի, եւ նրանք մտավոր հետամնացության կունենան հետագայում։

Ընդհանուր հաշվումներով 2 մլրդ. միլիոն մարդ համայն աշխարհում են բախվում է վերոհիշյալ հիվանդությունների ներկայությամբ կենդանյութերի պակասի հետեւանքով, ինչի 1 մլրդ. վերացումն, ըստ զեկուցագրի, կպահանջի տարեկան ընդամենը 1 մլրդ. դոլար։ Աշխարհի երկրների կառավարություններն պարզապես պարտավոր են հոգ տանել, որ բնակչությունը շուկաներում մատուցված ուտելիքը հագեցված լինի այդ երեք կենսականորեն անհրաժեշտ բաղադրամասերով։

Ակնկալվում է, որ վիտամին Ա-ն առանց որևէ գոյություն ունի որոշ բանջարեղեններում՝ հատկապես գազարի մեջ, լյարդի եւ ձկնեղենի, ինչպես նաեւ մայրական կաթի մեջ, որը միաժամանակ հարուստ է երկաթով։ Երկաթ պարունակում են նաեւ կարմիր միսը, հացահատիկները, բանջարեղենը։ 3 ոգը հիմնականում մարմին է մտնում յոդացված աղի եւ ջրի հետ միասին։

1995 թվականին, ՀԲ-ը ծրագրում է 60 միլիոն դոլար ծախսել մի շարք երկրներում (Պակիստան, Չինաստան, Սաևի, Բանգլադեշ) այդ կենդանյութերի պակասը հաղթահարելու նպատակով։

Հ. Օ.

digitised by A.R.A.R.@

Մշակույթ

Նա, ով նույնիսկ ժամանակային կտրվածքում հետադարձություն չի ունեցել մեզնից առնվազն դարասկզբին մոտ ընկած տարիների, կարծում եմ ինչ-որ չափով կարողացավ լրացնել այդ պակասը Զամբաքյան եղբայրների հետ կապված հանդիպումների ընթացքում, որոնք հրավիրված էին Արամ Խաչատրյան համերգասրահում, դեկտեմբերի 19-ին և դարում Պերճի կողմից, յուրահատուկ, վերոհիշյալ հին հունական դպրոցի ավանդույթներին հավատարիմ մեկնաբանումներով: Սակայն առավ դրանով չէր սահմանափակվում եղբայրների երկխոսությունը հանդիսատեսի հետ. ավագը՝ Հակոբ Զամբաքյանը, հեղինակ է մոտավորապես 700 տաղերի, որոնց մի փոքր մասը, հայ միջնադարյան հեղինակների (մասնավորապես Ներ- և Պերճ Զամբաքյանները աստվածաշնչի իրենց մասնագիտությունն ստացել են Շվեյցարիայում: Այնուհետ կրտսերը բնակություն է հաստատել ԱՄՆ-ում, Կալիֆոռնիայի հայաշատ Գլենդել քաղաքում, որ նա Լոս Անջելեսի «Քրիստոնեական առաքելություն հայոց» կազմակերպության հիմնադիր նախագահն է, իսկ ավագը Գերմանիայում, Մայնի Ֆրանկֆուրտի արվարձաններից

Զամբաքյանների երկօրյա հրավերները Խաչատրյան համերգասրահում

20-ին, ի սեր Հայաստանում Քրիստոնեության պետական կրոն ընդունման 1700-ամյակին: Միջոցառման առաջին օրը ներկա էր և ներածական խոսքով ելույթ ունեցավ Հայ Առաքելական եկեղեցու Արարատյան հայրապետական թեմի առաջնորդական փոխանորդ Գարեգին արքեպիսկոպոս Ներսիսյանը:

«Ինչո՞ւ են հայերն ընդունել հենց Քրիստոսին և նրա ուսմունքը և ոչ օրինակ բուդդայականությունը կամ որևէ այլ կրոն», «Արդյոք անմնով էր արտահայտված քրիստոնեության ընդունումը», այս և նման հարցադրումները լուսաբանվում էին մասնավորապես կրտսեր եղբոր սես Շնորհալու) շարականների հետ նույնքան բնահարազատ արժանանալով ներկաների ջերմ ընդունելությանը:

Եղբայրներին ներկայացնում էր դաշնակահարուհի Քնարիկ Զամբաքյանը (Հակոբի կինն է, ծագումով Բեյրութից), որի կատարողական վարպետությունը համահունչ էր ամուսնու խոսքային բնույթի, բայց և այնպես անչափ մեղեդային բանաստեղծություններին: Ի դեպ, ինչպես նշեց պարոն Հակոբը, երգերը նախատեսում են ավելի հարուստ նվագակցություն, որի առկայությամբ էլ նախատեսվում են առաջիկա համերգները:

Ծնունդով երուսաղեմցի Հակոբ մենքում: Վերջինս բողոքական է և ծանոթ է հայ ունկնդրին Գերմանիայի Մոնտե Կառլո ռադիոկայանի հաղորդումներից:

1988-ի երկրաշարժից՝ հետո եղբայրները տասնյակից ավելի այցելություններ են կատարել հայրենիք իրենց հետ բերելով կրոնական գրականություն և անհրաժեշտ դեղորայք, ինչը պայմանավորված է գերմանական «Կարմիր խաչի» հետ նրանց համագործակցությամբ:

Երկօրյա համերգներն առաջինն էին և Զամբաքյան եղբայրների խոստմամբ՝ համաձայն, պարբերական բնույթ կստանան մարտ-ապրիլ ամիսներից սկսած:

ԱՐԻՍ ՂԱԶԻՆՅԱՆ

ՍՈՒՐԻՍ

Վախճանվեց Վայշեր Արամյանը

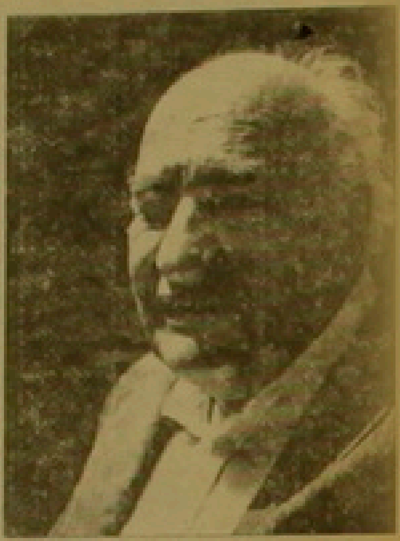

Կյանքից հեռացավ հայ արձակի ավագ սերնդի ճանաչված դեմքերից մեկը (ծնվել է 1909-ին Վաղարշապատում), ով վավերական խոսքը, անցյալի ծանր դրվագներից հյուսված (կյանքի ավելի քան 15 տարին անցկացրել է ԳՈՒԼԱԳ-ի ճամբարներում) պատմություններն գեղարվեստական խոսք դարձնելով ամբողջ մի ժամանակաշրջանի ճշմարտացի պատկերն էին ներառում: Ընթերցողին ծանոթ է «Ռուսա, որդի Արգիշտի» (1957), «Մի՞թե բոլորը հող դարձան» (1970), «Զարմանալի տարիներ» (1985) և այլ ստեղծագործություններով: Շուտով կտպագրվի նաև գրողի «Կոլիմա» պատմվածքների ժողովածուն:

ԿԵՐՊԱՐՎԵՍՏ

Անելիքը որոնելիս...

Fe պատկերասրահում բացվել է Համլիկի գրաֆիկական աշխատանքների ցուցահանդեսը

Ո՞ւմ է ի վերջո հղարկված այն անցքումներ, որն անցածում է իրական ճշմարտությունը սովորական խղճերգոցից: Անելի՞ր... երբ այդպես է, եկեք փնտրենք այդ անելիքը Համլիկի (Համլիկ Մովսիսյան) երեք տասնյակից ավելի նկարներում, որոնք ներկայացվում են Կամերային թատրոնի հյուրընկալ Fe պատկերասրահում:

Ի դեպ, սա Փանոս Թերլեմեզյանի անվան գեղարվեստի ուսումնարանի 19-ամյա ուսանողուհու առաջին անհատական ցուցահանդեսն է, որում ամփոփված են նրա վերջին երկու տարիների աշխատանքները: Ստեղծագործությունները անվերնագիր են, ինչպես անանուն են լինում երազները: Սակայն սրանք սյուրռեալիստական նկարներ չեն, թեև նկարներից մեկն (դե արի ու գտիր՝ ո՞րը) ակնհայտորեն հիշեցնում է Սալվադոր Դալիի «Սուրբ Անտոնիոսի գայթակղությունը»: Ավելին. մեկ այլ կտավ ակամա ստիպում է ընկնել չնախատեսված բառախաղի գիրկը «Դանա՞յա»... դա նա՞ է, դա նա՞ չէ կլ այդպես շարունակ:

Անբիվ հոգսերով բեռնված անցնում է ամռակազմ հերոսն անորոշության վրայով՝ մերթ խորվելով նրա մեջ, մերթ ելնելով կրկին: Նա աննպատակ գնում է, գնում՝ դեպի նոր անդորրություն, դեպի նոր հոգսեր: Եվ հանկարծ այդ անենի կողքին, կնոջ փիրուն մարմնի մագնիսական բևեռերանքով պարտադրված ես լինում թողնել հոգսերի աշխարհը, հետևելով այլ ուղղության: Այս երկու գործերի համադրումը հիշեցնում է Պիկասոյի «Աղջիկը գնդակի վրա» հայտնի նկարի բովանդակությունը՝ վերստին ստիպելով որոնելու նոր զուգահեռներ նույն կտավների՝ այս անգամ ադերցեսղերին պասկերների ներքո: Իրավ, բազմաթիվ հարցեր են ծագում Համլիկի գործերը դիտելիս և խնդիրների երկար շարանը ինչ ուղեկցում է դուրս, այնտեղ, ուր սկզբնավորվել են աղջկա գեղագիտական սկզբունքները:

Ա. Դ.

ՍՆՈՒՓԱՐԴ

Ազնավուրը պայմանագիր կնքեց EMI ֆիրմայի հետ

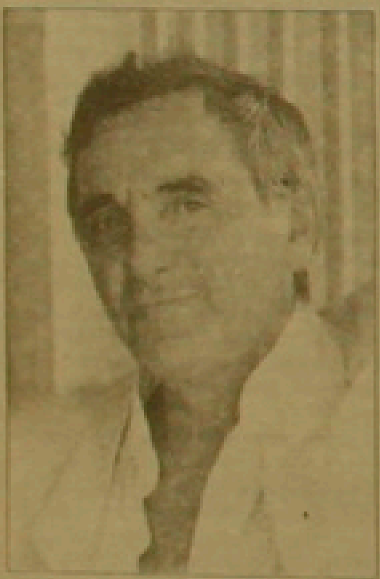

Շառլ Ազնավուրը օրերս պայմանագիր է կնքել EMI բրիտանական վիճայնագրային ընկերության հետ, որն այդպիսով ձեռք է բերել աշխարհահռչակ երգչի շուրջ հազար երգերի ձայնագրություններով վերարտադրելու և փաստաթղթավորելու իրավունք, հաղորդում է «Ֆրանս պրես» գործակալությունը: Ընկերությունը նշում է, որ իրեն այսուհետ կլինենա ստեղծած բանաստեղծ երգիչ երգահանի ամբողջ ստեղծագործությունը նրա առաջին հայտնի երգերից («Նա ինձ տանում էր», «Բոհեմ») մինչև վերջին հայտնի գործերը («Դու և ես»): Այսպիսով ֆրանսերեն, անգլերեն, իսպաներեն և գերմաներեն լեզուներով Ազնավուրի 1000-ից ավելի ձայնագրությունների սեփականատերը կդառնա EMI ֆիրման, որը մտադիր է հանել դրանց «համընդհանուր և միջազգային» վաճառահանման:

Այս տարվա աշնանը, Փարիզի Կոնգրեսների պալատում 6 շաբաթ համերգներ տալուց հետո, Շառլ Ազնավուրը համերգային շրջագայության է սկսել Ֆրանսիայում, որից հետո կմեկնի Հարավային Աֆրիկա, Կանադա և Միացյալ Նահանգներ, որտեղ հյուրախաղերը կափակվեն 1995-ի գարնանը Նյու Յորքի Քարնեգի հոլ համերգասրահում:

Շառլ Ազնավուրը ֆրանսիական երգի 3-րդ վետերանն է, որը վերջին տարիներին պայմանագիր է կնքում ձայնագրման վերազգային ֆիրմաների ֆրանսիական մասնաճյուղերի հետ: Նրանից առաջ այդ քայլին դիմել էին Շառլ Տրենեն և Անրի Սալվադորը:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Դարձյալ հիշեցվում է այն բաժանորդներին, որոնք առցիկ-օգոստոս ամիսների լրացուցիչ վճարել են 25-ական դրամ, բաժանորդագրված «Օգոնյոկ» ամսագրի հավելվածի ներքոհիշյալ գրքերի ստացման համար. խնդրվում է ներկայանալ մամուլի տարածման գործակալության (Թուման-5, Սասունցի Դավթի հրապարակ 2, 3-րդ հարկ) գրքերը ստանալու:

Բաժանորդագրված գրքերը բաց են թողնվում ամեն օր, բացի շաբաթ և կիրակի օրերից, ժամը 10-ից 15-ը:

Ստացվել են հետևյալ գրքերը.

1. Ա. Դյումա, 12 և 15 հատորները
2. Սաֆիրա ի յուռնը, 3 հատորը
3. Ալդանով, 1-3 հատոր
4. Է. Սյու, 1-6 հատոր
5. Է. Պո, 1-4 հատոր
6. Ա. Սոռոա 1, 2, 3, 4, 6
7. Ա. Ռիդ, 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8

Գրքերը ստանալիս անհրաժեշտ է ներկայացնել լրացուցիչ մուծման կտրոնները, ինչպես նաև փոստային բաժանմունքներում գանձող նախկին առաքման հաշիվը: Հիշեցվում է նաև, որ հայտարարությունը հրապարակվելուց հետո, չներկայանալու դեպքում գրքերը հունվարի 15-ից հետո դրվել են ազատ վաճառքի:

ԵՐԵՎԱՆ

Անտառը թատրոնին, թատրոնը անտառին

Երկու օր առաջ Երևանի Թումանյանի անվան պետական տիկնիկային թատրոնից մի գրություն ստացվեց, որով թատրոնի աշխատողները շնորհակալություն են հայտնում Հայաստան միջազգային զինվոր սեորեն Սարգիս Թամազյանին, Իգնատի Կլիկիանի և Գագարի Անսամբլների տնօրեններ Արսեն Մելիքբեկյանին, Սուրեն Դավթյանին և Վահան Մխիթարյանին իրենց մարդկային վերաբերմունքի համար:

«Թամազյանի ղեկավարության և անմիջական նախաձեռնությամբ, ինչպես նաև մեր թատրոնի բեմադրիչ Ռ. Բաբայանի և փոխտնօրեն Գագիկ Ռուստամյանի պատրաստակամության շնորհիվ, թատրոնի աշխատողներս արդեն ստացել ենք 90 խմ վառելափայտ», ասվում է այդ գրության մեջ:

Թատրոնն իր հերթին հանդես է եկել հիշյալ Անսամբլների աշխատողների երեխաների առջև, և ներկայացումները փառավոր են, թե նման երկկողմ համագործակցությունը ի դեմս Հայաստանի միավորման, ոչ միայն կբարելավի աշխատողների սոցիալական վիճակը, այլև հնարավորություն կստեղծի հետագա շրջանների երեխաներին բարեխառնելու իրենց գեղարվեստական պահանջները:

ԵԳԻՊՏՈՍ

40 տարի հետո լույս աշխարհ

Քառասուն երկար տարիներ փակ լինելուց և վերջին շրջանում վերանորոգվելուց հետո Լուքսորում (Վերին Եգիպտոս) զբոսաշրջիկների առաջ վերստին ցուցադրվելու իրավունք են ստացել փարավոնական վեց դամբարաններ: Դրանք ժամանակին փակված են եղել հետագա քայքայումից խուսափելու նպատակով, հաղորդում է ամերիկյան «Թայմ ինտերնեշնլ» հանդեսն իր դեկտեմբերի 12-ի համարում:

Թագավորների հովտի երեք արխայական դամբարաններից ամենահետաքրքրականը Ռամզես 7-րդինն է, որի պատերն ամբողջովին նկարազարդված են հին եգիպտական պատմության զարմանալիորեն լավ պահպանված դրվագներով, և որի առաստաղը պատված է համաստեղությունների յուրահատուկ խորհրդանշաններով: Մ. թ. ա. 12-րդ դարին պատկանող այս դամբարանը հայտնաբերվել է երրորդ դարի հույն և հռոմեացի ճանապարհորդների կողմից, որոնք էլ դրա վրա թողել են իրենց արձանագրությունները: Այս դամբարաններից մի փոքր այն կողմ՝ Ազնվականների հովտում հանրության առաջ վերաբացվել են նաև երեք այլ դամբարաններ, որոնք կրում են «մասնավոր» բնույթ, այսինքն՝ պատկանում են ոչ թե փարավոններին կամ թագավորների, այլ ազնվականների դասից Ձուսիմոսղին, Նեֆեր Ռոմղեյին և Նեֆեր Սեխերուն: Երեք դամբարաններից վերջինը եգիպտագիտության մեջ հայտնի է առօրյա կյանքը պատկերող իր չորս հազար տարվա հնություն ունեցող պատերի անզուգական նկարազարդումներով:

Լուքսոր. Ռամզես 2-րդի տաճարը

Տ. Ծ.

digitised by A.R.A.R.@

ՄՐՑՈՒՅԹ

Խրիստո Ստոյիչկովը Եվրոպայի լավագույն ֆուտբոլիստ

Սուրեն Բաղդասարյանի գուշակությունը ճիշտ դուրս եկավ

ԱՐԱՄ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

«Ֆրանս ֆուտբոլ» աշխարհահռչակ շաբաթաթերթը հայտնեց 1994 թ. Եվրոպայի լավագույն ֆուտբոլիստին: Այդ պատվին արժանացավ Բուլղարիայի հավաքականի և Իսպանիայի «Բարսելոնի» թիմի 28-ամյա հարձակվող Խրիստո Ստոյիչկովը, որը վաստակել է 210 միավոր: Նրանից 74 միավորով հետ է մնացել Եվրոպայի և աշխարհի անցյալ տարվա լավագույն ֆուտբոլիստ, Իտալիայի հավաքականի և «Յուվենտուս» թիմի խաղացող Ռոբերտո Բաջջոն: Իտալացի եւս մեկ ֆուտբոլիստ Պաոլո Մալդինին, որը հանդես է գալիս «Միլանում», 109 միավորով ճանաչվեց երրորդը: Եվրոպայի լավագույն ֆուտբոլիստը որոշվում է 1956 թ.-ից: Առաջին անգամ այդ պատվին արժանացել է սըր Ստենլի Մեթյուզը (Անգլիա): 1957 թ.-ին աշխարհամասի լավագույն ֆուտբոլիստ ճանաչվեց իսպանացի լեգենդար հարձակվող Ալֆրեդո դի Ստեֆանոն: Եվրոպայի լավագույն ֆուտբոլիստի երրորդ դափնեկիրն էլ ֆուտբոլային պատմության անվանի դեմքերից էր ֆրանսիացի Ռայմոնդ Կոպան:

«Ֆրանս ֆուտբոլի» մրցույթին այս տարի առաջին անգամ մասնակցեցին ՈՒԵՖԱ-ի անդամ բոլոր երկրների լրագրողները, բացառությամբ Իսրայելի, որը եվրոպական երկիր չէ: «Ազգն» արդեն գրել է, որ «Ֆրանս ֆուտբոլը» մեկ հարցաթերթիկ է հասցեագրել Հայաստանին, որը հասցեագրվել էր մեր թերթի մարզական պատասխանատուին, ֆուտբոլային մեկնաբան Սուրեն Բաղդասարյանին: Հիշեցնենք, որ նա իր հարցաթերթիկում առաջինը նշել է Խրիստո Ստոյիչկովի անունը: Այնպես որ, գուշակությունը ճիշտ է դուրս եկել:

«Ֆրանս ֆուտբոլի» մրցույթի առաջին ռեկորդակիր հոլանդացի Յոհան Կրոյֆն է, որը Եվրոպայի լավագույն ֆուտբոլիստ ճանաչվեց 1971, 1973 և 1974 թթ.: Հեթ-տրիկի հեղինակներ են դարձել նաև Միշել Պլատինին (1983, 1984 և 1985 թթ.) և Մարկո վան Բաստենը (1988, 1989, 1992 թթ.): Ընդամենը 12 երկրների 29 ֆուտբոլիստներ են դափնեկիրներ դարձել կազմակերպված 39 մրցույթներում: Ռեկորդակիր Հոլանդիան է, որի ներկայացուցիչները 7 անգամ ճանաչվել են Եվրոպայի լավագույն ֆուտբոլիստ: 3 ֆուտբոլիստ աչքի են ընկել նախկին ԽՍՀՄ-ից: Առաջին անգամ այդ բարձր պատվին արժանացել է դարպասապահ Լեւ Յաշինը (1963 թ.): 1975 թ.-ին Եվրոպայի լավագույն խաղացող է ճանաչվել Օլեգ Բլոխինը (Կիեւի «Դինամո»): 1986 թ.-ին Մեխիկոյում տեղի ունեցած աշխարհի առաջնությունում հաջող ելույթներից հետո նույն պատվին արժանացել է նաև Իգոր Բելանովը (Կիեւի «Դինամո»):

«Ֆրանս ֆուտբոլի» ներկայիս դափնեկիր Խրիստո Ստոյիչկովը դեռեւս 1992 թ.-ին ճանաչվել է աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստ: Այդ մրցույթն անցկացրել էր ֆրանսիական «Օնզ» ֆուտբոլային ամսագիրը: Խրիստո Ստոյիչկովը ոչ միայն մրցաշրջանը գերազանց անցկացրեց «Բարսելոնի» կազմում, այլև Բուլղարիայի հավաքականի կազմում փայլեց ԱՄՆ-ի աշխարհի առաջնությունում:

Խրիստո Ստոյիչկովը ծնվել է 1966 թ. փետրվարի 8-ին Պլովդիվում: Հասակն է 178 սմ., քաշը՝ 75 կգ.: Առաջին անգամ հանդես է եկել Պլովդիվի «Մարիցա» թիմում: 1984-1990 թթ. խաղացել է Սոֆիայի ԲԿՄԱ հանրահայտ թիմում: «Բարսելոնում» հանդես է գալիս 1990 թ.-ից: Ստոյիչկովն աչքի է ընկել դեռ փոքր տարիքից, և պատահական չէ, որ 15 անգամ խաղացել է Բուլղարիայի պատանեկան, 17 անգամ՝ երիտասարդական հավաքականներում, հանդես է եկել նաեւ օլիմպիական հավաքականում, իսկ ազգային թիմի կազմում անցկացրել է 50-ից ավելի հանդիպում: Նա Բուլղարիայի 1987, 1989, 1990 թվականների չեմպիոն է, 1985, 1987, 1988, 1989 թթ. գավաթակիր: 1992 թ. «Բարսելոնի» կազմում դարձել է եվրոպական երկրների չեմպիոնների գավաթակիր: Չորս տարի անընդմեջ (1991, 1992, 1993, 1994 թթ.) նվաճել է Իսպանիայի չեմպիոնի կոչումը:

ՖԻՖԱ. ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄ

Հայաստանի հավաքականը նույն տեղում

ԱՇՈՏ ԲՈՅԱՋՅԱՆ, Փարիզ

Ամեն ամիս ՖԻՖԱ-ն հրապարակում է ազգային հավաքականների դասակարգման ցուցակը, նախորդ արդյունքների հիման վրա միավորներ շնորհելով նրանց: Նոյեմբերին հրապարակված ցուցակը գլխավորում է աշխարհի չեմպիոն Բրազիլիայի հավաքականը, որը հոկտեմբերին էլ առաջին տեղում էր: Բայց ահա Շվեդիայի հավաքականը, որը մեկ ամիս առաջ երրորդ տեղում էր, Եվրոպայի առաջնության խմբային մրցաշարում ունեցած հաջող ելույթների շնորհիվ, գործակիցներով շրջանցեց Իտալիայի հավաքականին, որը մինչ այդ երկրորդ տեղում էր: Չորրորդ դիրքը պահպանեց աշխարհի և Եվրոպայի բազմակի չեմպիոն Գերմանիայի հավաքականը: Մեկ աստիճան վեր բարձրացավ Իսպանիայի հավաքականը, որը 5-րդ տեղում է:

Ըստ ՖԻՖԱ-ի նոյեմբերի դասակարգման, ահա աշխարհի 10 ուժեղագույն հավաքականները.

1. Բրազիլիա	66.90
2. Շվեդիա	61.52
3. Իտալիա	61.35
4. Գերմանիա	60.68
5. Իսպանիա	60.56
6. Հոլանդիա	59.80
7. Շվեյցարիա	57.66
8. Իռլանդիա	57.63
9. Արգենտինա	57.58
10. Նորվեգիա	57.37

Տասնյակից դուրս է մնացել աշխարհի առաջնության հերոսներից մեկը՝ Ռումինիայի հավաքականը, որը հոկտեմբերին զբաղեցնում էր 8-րդ տեղը, իսկ հիմա գտնվում է 11-րդ տեղում: 12-րդ դիրքը գրավում է Ռուսաստանի հավաքականը, որը նախորդ ամսվա համեմատ 2 աստիճանով վեր է բարձրացել: Նախկին ԽՍՀՄ հանրապետություններից զգալի առաջընթաց է արել Լիտվայի հավաքականը, որը հաջող է հանդես գալիս Եվրոպա 96-ի խմբային մրցաշարում և անցկացրած 3 հանդիպումներից 2-ում հաղթել է մրցակիցներին: Լիտվայի հավաքականը հիմա զբաղեցնում է 58-րդ տեղը: Բարձր դիրք ունի նաև Լատվիայի հավաքականը (67), որը Լիտվայի հավաքականի պես ավելի շուտ է անդամ դարձել ՖԻՖԱ-ին, քան ԽՍՀՄ մյուս հանրապետությունները: Հավանաբար դա էլ վճռորոշ է, քանի որ մերձբալթյան հանրապետություններն արդեն հասցրել են մեծ թվով պաշտոնական խաղեր անցկացնել:

Կտրուկ առաջընթաց է արել նաև Վրաստանի հավաքականը, որը հաջող է հանդես գալիս Եվրոպայի առաջնության խմբային մրցաշարում: Մեկ ամսվա ընթացքում Վրաստանի թիմը 13 աստիճանով վեր է բարձրացել: Ուզբեկստանի հավաքականը զբաղեցնում է 77-րդ տեղը շնորհիվ այն բանի, որ նվաճել է Ասիայի չեմպիոնի կոչումը: Ընդհանուր դասավորությունը ցույց է տալիս, որ ֆուտբոլային անհամեմատ լավ ավանդույթներ ունեցող Հայաստանի հավաքականը պետք է բարձր դիրք գրավեր գոնե այնպիսի թիմերից, ինչպիսիք են Թուրքմենստանի, Էստոնիայի կամ Մոլդովայի հավաքականները:

Ահա ԽՍՀՄ նախկին հանրապետությունների ցուցանիշները նոյեմբերի տվյալներով.

12. Ռուսաստան	54.39
58. Լիտվա	31.35
67. Լատվիա	26.27
76. Ուկրաինա	23.78
77. Ուզբեկստան	23.51
93. Վրաստան	16.74
110. Թուրքմենստան	13.42
119. Էստոնիա	11.91
121. Մոլդովա	11.53
122. Բելոռուս	11.29
141. Հայաստան	6.41
151. Ադրբեջան	4.22
153. Ղազախստան	4.07
155. Տաջիկստան	3.61
165. Կղրղզստան	0.91

ՖՈՒՏԲՈԼ

Սիլվիո Բեռլուսկոնին ուրախ չէ

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐՋԱՅԱՆ, Վալանս, Ֆրանսիա

Մինչ Իտալիայի վարչապետ Սիլվիո Բեռլուսկոնիի գլխին քաղաքական բնագավառում ամպեր են կուտակվում, նրա թիմը՝ «Միլանը», գնդակներ է ընդունում սեփական դարպասը: Ո՞ւր է մայիս ամսվա «Միլանը», որ եվրոպական երկրների չեմպիոնների գավաթի խաղարկության եզրափակչում 4-0 հաշվով ջախջախիչ պարտության մատնեց «Բարսելոնի» պես ուժեղ թիմին: Ֆուտբոլասերներն արդեն տեղյակ են, որ «Միլանը», որը մեծ դժվարությամբ կարողացավ դուրս գալ չեմպիոնների լիգայի մրցաշարի հաջորդ փուլ, անհաջողության մատնվեց նաև միջմայրցամաքային գավաթի խաղարկության եզրափակչում, որն ավանդաբար տեղի ունեցավ Տոկիոյում: 60 հազար հանդիսականների ներկայությամբ և ամբողջ աշխարհի աչքի առջև (խաղը «Մոնդովիզիոն» հեռուստաընկերության շնորհիվ ցուցադրվում էր երկրագնդով մեկ) «Միլանը» 0-2 հաշվով պարտվեց Արգենտինայի չեմպիոն «Վելեզ Սարսֆիլդին»: Հիշեցնենք, որ անցյալ տարի էլ Տոկիոյում տեղի ունեցած այս նույն գավաթի եզրափակչում «Միլանը» նույն հաշվով պարտվեց Բրազիլիայի և Լատինական Ամերիկայի չեմպիոն «Սան Պաուլո» թիմին: Իտալացիների հերթական պարտության պատճառը դարձավ փորձառու Ալեսսանդրո Կոստակուրտան, որի կոպիտ խաղի համար 50-րդ րոպեին արգենտինացիները հաշիվը բացեցին 11 մետրանոց հարվածով: 7 րոպե անց նույն Կոստակուրտան անհաջողակ փոխանցում կատարեց իր դարպասապահին, և, տիրելով գնդակին, արգենտինացի Օմար Ասադը, որը ճանաչվեց հանդիպման լավագույն խաղացող, կրկնապատկեց հաշիվը:

Ի դեպ, եվրոպական մարզական հանրահայտ թերթերից շատերը գրեցին, թե իբր Օմար Ասադը [illegible] ծագում ունի, սակայն նա սիրիացի արաբ է: Ուշագրավ է, որ այդ ամենից հետո Կոստակուրտան 88-րդ րոպեին դաշտից հեռացվեց: Երբ խաղն ավարտվեց, արգենտինացիների ուրախությունը չափ ու սահման չուներ: Աղքատ թիմերից մեկը հաղթել էր աշխարհի ամենահարուստ ակումբին՝ «Միլանին»: «Վելեզ Սարսֆիլդը» հիմնադրվել է 1910 թ. Բուենոս Այրեսի արվարձաններից մեկում և կրում էր սպիտակ շապիկներ, քանի որ դրանք ամենաէժանն էին: Այսօր, «Վելեզը» թույլ չտվեց «Միլանին» չորրորդ անգամ տիրել միջմայրցամաքային գավաթին: Ասում են, Սիլվիո Բեռլուսկոնին ուրախ չէ, իսկ ինչի՞ համար ուրախ լինի:

ԽՃԱՆԿԱՐ

Վերադարձան պարտված

Ավստրիայից վերադարձավ Հայաստանի վոլեյբոլի կանանց հավաքականը: Մեր մարզուհիները Եվրոպայի առաջնության երկու ընտրական հանդիպում անցկացրին այս երկրի հավաքականի հետ: Մեր թիմը Վիեննա մեկնեց ավտոբուսով: Հավանաբար երկար ճանապարհորդության և փորձի պակասի հետևանքն էր հայ մարզուհիների պարտությունը: Մեր վոլեյբոլիստուհիները երկու հանդիպումն էլ տանուլ տվեցին միևնույն՝ 0:3 հաշվով:

Դիեգոն կրկին վերադառնում է

Տխրահռչակ արգենտինացի Դիեգո Մարադոնան, Լոս Անջելեսում կրկին խաղադաշտ դուրս գալով, հիացմունք պատճառեց կաշվե գնդակի սիրահարներին: Սակայն ֆուտբոլային գերաստղի ներկայությունը չօգնեց արգենտինացիներին, և նրանք 2:3 հաշվով զիջեցին «Լաս Վեգաս դարսֆիլդ» ակումբին: Մասնագետների կարծիքով, Դիեգոն լավ մարզավիճակում է և դեռ կարող է օգտակար լինել իր երկրի հավաքականին, եթե ՖԻՖԱ-ն կրճատի նրա որակազրկման ժամկետը:

Թայսոնը հույսը չի կորցնում

Արհեստավարժ բռնցքամարտիկների աշխարհի նախկին չեմպիոն, ծանր քաշային Մայք Թայսոնը մտադիր է կրկին մեծ ռինգ վերադառնալ: Լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ նա հայտարարել է, որ ժամանակն իզուր չի վատնել և այժմ լավ մարզավիճակում է: Հիշեցնենք, որ Թայսոնը 3 տարի առաջ բռնաբարության մեղադրանքով 6 տարի ժամկետով ազատազրկվել է: Ըստ ԱՄՆ-ի կանոնադրության, մեղադրյալը բանտախցում անցկացնելով ազատազրկման ժամկետի կեսը և այդ ընթացքում իրեն լավ դրսևորելով, կարող է պայմանականորեն ազատ արձակվել: Բանտախցից դուրս գալուց հետո մեծ բռնցքամարտիկը մտադիր է վիճարկել աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը:

«ՓԱՍՏ» մարզական ծառայությունից

ՄՈՍԿՎԱ

14-ամյա Կարեն Ասրյանը շախմատային հույս

Մոսկվայում տեղի ունեցած շախմատի միջազգային մրցաշարում, որն անցկացվեց շվեյցարական մրցակարգով և բաղկացած էր 9 տուրից, մրցապայքարի դուրս եկան 142 շախմատիստներ, որոնցից շատերը ունեին գրոսմայստերի և միջազգային վարպետի կոչում: Այդ ներկայացուցչական մրցաշարում հաջող հանդես եկավ երևանցի 14-ամյա Կարեն Ասրյանը, որը, վաստակելով 6.5 միավոր, բաժանեց 5-16-րդ տեղերը: Նա շահեց 5 հանդիպում, 3-ն ավարտեց ոչ-ոքի և միայն մեկ պարտություն կրեց, այն էլ առաջին տուրում: Հետո, ինչպես պարզվեց, Կարենը պարտվել էր մրցաշարի երկու հաղթողներից մեկին, վարպետ Վլադիմիր Բուրմակինին, որը վաստակեց 7.5 միավոր: Ի դեպ, վերջերս Մոսկվայում տեղի ունեցած ՖԻԴԵ-ի կոնգրեսը Բուրմակինին շնորհեց գրոսմայստերի կոչում: Ասրյանը հաղթեց միջազգային վարպետներ Վոլժանինին, Կոչետկովին, Բելիկովին, ինչպես նաև Նազարովին, Յակովենկոյին, ոչ-ոքի խաղաց միջազգային գրոսմայստերներ Եվգենի Վասյուկովի, Ալեքսանդր Պանչենկոյի և միջազգային վարպետ Վլադիմիր Դուրեկովի հետ: Ասրյանը Հայաստանի պատանիների կրկնակի չեմպիոն է: Ինչպես «Ազգի» թղթակցի հետ զրույցի ընթացքում պատմեց Կարենի հայրը Արտաշ Ասրյանը, որի ղեկավարությամբ պատանին բարձրացել է վարպետության աստիճաններով, ձմեռային ամիսներին նա Մոսկվայում մասնակցելու է միջազգային մի շարք մրցաշարերի:

Բաժինը վարում է
ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

A STYLE

ՅԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ՅՐԱՏԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ORIGINAL DESIGN

ՕԳՏՎԵՔ ՄԵՐ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ

ՄԵՆՔ ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՆՔ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԵԼ

Մեր հասցեն՝ Երեւան, Հանրապետության 47,
Հեռախոս՝ 581841

Բացահայտված է հնչյունների իրական նշանակությունը

Բոլոր նրանց, ովքեր կուզենան

Հասու լինել մայրենի լեզվի հնչյունների իմաստակիր արժեքներին եւ նորոգված տեսնել ծանոթ բառերի խունացած գույներն ու երանգները:

Ձեռք բերել բառերի ու անձնանունների իմացական գեղեցիկ խորհուրդը ճանաչելու բանալին:

Վեհացնել սեփական ինքնագիտակցությունն ու վերագտնել հարազատ բառերի անհելի հզորությամբ:

Տիրապետել լեզվաբանական, հոգեբանական, ազգագրական հետազոտությունների եւ կենդանի խոսքի ճշտության նոր, արդյունավետ գործիքի:

Եւ հետաքրքրությամբ մայրենի լեզվով խոսքը ընկալել որպես տուն, որ միշտ մեզ հետ է իր հնչյունային հրապարակմամբ:

Առաջարկում եմ ընթերցել

«Մեր բանի հնչյունային մարմնացման մասին»

գրքույկս, որը վաճառվում է Երեւանի մի քանի գրախանութներում:

Հեղինակ՝ ԴԵՐԵՆԻԿ ՄԻՔԱՅԵԼՅԱՆ

Հեռ. 22-68-41, 22-32-76

A STYLE 581841

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Աշոտ Տիգրանի Այվազյանը, որը ծնվել է 1991 թ. մայիսի 13-ին, տառապում է ծանր հիվանդությամբ: Նրա բուժումը հնարավոր է միայն արտերկրում: Այդ նպատակով Հայխնայբանկի Երեւան քաղաքի Սպանդարյան բաժանմունքի N 164608 հաշվում, կոդ՝ 370101608, հաշվի համար՝ 600161001, բացվել է անձնական հաշիվ՝ 114686:

Փոքրիկ Աշոտի կյանքի փրկությանը ձեռնամուխ մարդիկ կարող են իրենց նպաստը բերել այդ բարեհաճ գործին:

Ծննդյան տոների ամանորի գեղեցիկ հեքիաթային անակնկալներ.

ԲՐԱԲԻՈՆ ՖԼՈՐԱ ՍԵՐՎԻՍ

A STYLE 581841

ՓՈԽԱՆԱԿՈՒՄ ԵՄ

Կոմիտասի պողոտայում հինգ հարկանի քարե շենքի չորրորդ հարկում գտնվող երեք սենյականոց բնակարանս երկու եւ մեկ սենյականոց բնակարանների հետ: Մանրամասն տեղեկությունների համար զանգահարել 25.01.59 հեռախոսահամարով:

ԳՆՈՒՄ ԵՄ

Մեկ սենյականոց բնակարան քաղաքի կենտրոնում կամ մետրոյի «Բարեկամություն» եւ «Սասունցի Դավիթ» կայարանների շրջակայքում:

Զանգահարել՝
58.18.41, 63.71.66

ԿՈԲՐԱ

Ընկերությունը կազմակերպություններին, քաղաքացիներին եւ անհատ ձեռներեցներին առաջարկում է

· մազութ · յուղ ՄԳ-10 ·
· արակի · սոլյարկա ·
· նավթ · բենզին ·

կանխիկ եւ փոխանցումային վճարմամբ:

- Վառելանյութը կմատակարարվի գնորդին վճարումից հետո 4-5 օրվա ընթացքում:
- Ընկերությունը կարող է կատարել վառելանյութի փոխադրում սեփական միջոցներով Երեւանից 50-70 կմ շառավղով, մեծ խմբաքանակների դեպքում:

Ընկերությունն առաջարկում է նաեւ տավարի միս:

Հասցեն՝ Բաղրամյան 30
Հեռախոսներ՝ 22-81-86, 22-32-79, 22-02-74:

A STYLE 581841

SARTARABAD

Company LTD

ՆՈՐ ՏԱՐՎԱ ԵՎ ԾՆՆԴՅԱՆ ՏՈՆԵՐԻՆ ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ ԵՆՔ ՀԱՃԵԼԻ ՃԱՄՓՈՐԴՈՒԹՅԱՆ

ՌԵՅՍԱՅԻՆ ՉՎԵՐԹՈՎ

ԵՐԵՎԱՆ-ԲԵՅՐՈՒԹ

7 օրով, 3 աստղանի հյուրանոց, սնունդ, օրական 2 անգամ
14 օրով, առանց հյուրանոց.

Մուտքի վիզաների եւ փաստաթղթերի ձեւակերպումը Մոսկվայում:

Հանրապետության հրապարակ, Նալբանդյան 20,
Տեղեկությունների համար զանգահարել 580632 հեռախոսով

A STYLE 581841

FULBRIGHT SCHOLAR PROGRAM

Applications are now being accepted for the 1995/96 Fulbright Scholar Program. Candidates must possess A doctoral degree (or equivalent professional training and experience) and English proficiency sufficient to conduct research or to lecture in the United States.

CANDIDATES WILL BE CONSIDERED IN THE FOLLOWING FIELDS;

1. Political science, international relations, and law
2. Engineering (related to economics and the provosion of public Utilities)
3. American studies (history, literature, society or cultore of the United States)

Application forms may be obtained from the Usis office at the U. S. Embassy on the Irex office at the American University of Armenia. For further information or to submit applications, please contact the Usis office at 52.46.61. Application deadline is January 31, 1995

A STYLE 581841

Երեւան 23, Արշակունյաց 2 Պատվեր 69149. Տպաքանակ 5000 Ստորագրված է տպագրության 20. 12. 1994 Գինը՝ 25 դրամ

digitised by A.R.A.R.@